

Crime Transformation in the 21st Century: The Problems of Hybrid Crimes in Thai Society***

Diregrit Busayatanakorn*

Sumonthip Chitsawang**

Abstract

This article examines the problem of hybrid crimes that is a critical one in Thai society. A review of the literature reveals that in the 21st century they have been modified from a single form into "Hybrid crimes", a blend of various forms of crimes, namely traditional crimes, new crimes, other crimes and crimes that might appear in the future. The composite is complexly linked from social change factors, namely, technological, macro- and micro-social environmental, physical/biological and psychological. This being so, the methods and patterns of committing crimes cannot be easily understood. In addition, hybrid crimes differ depending on the criminals planning to achieve the goals of the crime. The main patterns are offenders or criminals are more likely to be networks or organizations that operate across states/without borders, use technology and various methods which are far-reaching, unlimited in time and space, amenable to imitation, easy access to their targets/victims, non-face to face, very cost-effective and related to daily life. It is difficult to track down offenders and bring them to conviction, requiring thereby a long pool of personnel and budget to be used in their suppression, prevention and correction.

Keywords: hybrid crimes, traditional crimes, new crimes, other crimes in the future, Thai society

*Ph.D. student, Doctor of Philosophy Program in Criminology and Justice, Faculty of Political Sciences, Chulalongkorn University, Phayathai Road, Pathumwan, Bangkok 10330. Email: Diregrit_007@hotmail.com

**Dissertation advisor and Head of Department of Sociology and Anthropology, Faculty of Political Sciences, Chulalongkorn University, Phayathai Road, Pathumwan, Bangkok 10330. Email: Sumonthip99@hotmail.com

***This article is part of the Ph.D. dissertation on "The Predictive Model for Indication Factors of Hybrid Crime in Thai society" which received "The 100th Anniversary Chulalongkorn University Fund for Doctoral Scholarship" and "CU Graduate School Thesis Grant"

Received January 7, 2021; Revised March 29, 2021; Accepted December 23, 2021

การเปลี่ยนแปลงของอาชญากรรมในศตวรรษที่ 21: ปัญหาอาชญากรรมลูกผสมในสังคมไทย***

ดิเรกฤทธิ์ บุญยธนากรณ์*

สุมนทิพย์ จิตสว่าง**

บทคัดย่อ

บทความเรื่องนี้ศึกษาปัญหาอาชญากรรมลูกผสมที่เป็นปัญหาสำคัญในสังคมไทย โดยวิเคราะห์ปัญหาจากการสังเคราะห์เอกสาร พบว่าปัญหาอาชญากรรมในสังคมไทยในศตวรรษที่ 21 ถูกปรับเปลี่ยนจากการเป็นรูปแบบเดียวมาเป็น “อาชญากรรมลูกผสม” ซึ่งเป็นการผสมผสานกันระหว่างอาชญากรรมรูปแบบต่างๆ ทั้งอาชญากรรมรูปแบบเดิม อาชญากรรมรูปแบบใหม่ อาชญากรรมรูปแบบอื่น ๆ และที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ทำให้เป็นอาชญากรรมแบบเบ็ดเสร็จ มีความซับซ้อน เชื่อมโยงสาเหตุจากปัจจัยการเปลี่ยนแปลงสังคม โดยเทคโนโลยี ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมในระดับมหภาค ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมในระดับจุลภาค ปัจจัยด้านกายภาพ/ชีวภาพ และปัจจัยด้านจิตวิทยา ที่ประสานสอดคล้องกับวิธีการก่ออาชญากรรม ทำให้ไม่สามารถเข้าใจรูปแบบที่แท้จริงของอาชญากรรมที่เกิดขึ้นได้โดยง่าย นอกจากนี้แล้วอาชญากรรมลูกผสมจะแตกต่างกันขึ้นอยู่กับอาชญากรผู้วางแผนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการก่ออาชญากรรมนั้น โดยมีลักษณะสำคัญ ได้แก่ ผู้กระทำผิดหรืออาชญากรมีการรวมตัวกันเป็นเครือข่าย/องค์กรมากขึ้น กระทำการข้ามรัฐ/ไร้พรมแดน พึ่งพาเทคโนโลยี และใช้วิธีการที่หลากหลายซึ่งส่งผลกระทบในวงกว้าง ไม่จำกัดช่วงเวลาและสถานที่ สร้างการเปลี่ยนแปลง เข้าถึงเป้าหมายได้ง่าย ไม่จำเป็นต้องเผชิญหน้ากับเป้าหมาย คู่ค้ามากที่สุดในการก่อเหตุต่อครั้ง เกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตประจำวัน ติดตามตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษได้ยาก ทำให้ต้องใช้บุคลากรและงบประมาณจำนวนมากในการปราบปราม ป้องกันและแก้ไข

คำสำคัญ: อาชญากรรมลูกผสม, อาชญากรรมรูปแบบเดิม, อาชญากรรมรูปแบบใหม่, อาชญากรรมรูปแบบอื่นและในอนาคต, สังคมไทย

*นิสิตปริญญาเอก หลักสูตรศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถนนอังรีดูนังต์ แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330
อีเมล Diregrit_007@hotmail.com

**อาจารย์ที่ปรึกษาหลักดุษฎีนิพนธ์และหัวหน้าภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถนนอังรีดูนังต์ แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330 อีเมล Sumonthip99@hotmail.com

***บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของดุษฎีนิพนธ์ เรื่อง “แบบจำลองการคาดคะเนปัจจัยที่เป็นข้อบ่งชี้ลักษณะอาชญากรรมลูกผสมในสังคมไทย” ได้รับการสนับสนุนทุนการศึกษาจากทุนการศึกษาลูกศาสตรดุษฎีบัณฑิต “100 ปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” และ ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจาก “ทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์สำหรับนิสิต” บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ได้รับบทความ 7 มกราคม 2564; แก้ไขปรับปรุง 29 มีนาคม 2564; อนุมัติให้จัดพิมพ์ 23 ธันวาคม 2564

บทนำ

โลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วจากพัฒนาการของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีตั้งแต่ศตวรรษที่ 16 จนถึงปัจจุบัน ส่งผลให้สภาพของสังคมโลกมีความเจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง อันเป็นผลจากการสร้างสังคมที่วางอยู่บนรากฐานของระบบเทคโนโลยี กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแบบค่อยเป็นค่อยไปหรือวิวัฒนาการ เป็นการผสมระหว่างรูปแบบเดิมกับรูปแบบใหม่ผ่านกระบวนการแพร่กระจาย (diffusion process) ทำให้สังคมดั้งเดิมกลายเป็นสังคมสมัยใหม่ (Giddens 1993, 28-37) เมื่อพัฒนาการทางสังคมจากอดีตจนถึงปัจจุบันที่สร้างจากระบบเทคโนโลยีแตกต่างออกไปจากเดิมมากขึ้น ก่อเกิดผลกระทบต่องานสังคมในหลายรูปแบบ ทำให้มีสภาพของความเปลี่ยนแปลง (change) ความพลิกผัน (disruption) ความซับซ้อน (complex) ความเชื่อมโยง (connect) การเคลื่อนย้าย (mobility) และอื่น ๆ จนเกิดความหลากหลายของผลลัพธ์ทางสังคมในรูปแบบที่มีลักษณะเป็นลูกผสม (hybrid) ซึ่งลูกผสมเป็นการรวมหรือการหยิบยืมแลกเปลี่ยนเอาลักษณะเด่นของแต่ละสิ่งมารวมอยู่ในลูกผสมที่เกิดขึ้นใหม่ (Sucheep Karnasuta 2010)

ในปัจจุบันความเป็นลูกผสมที่หลากหลายมีความเกี่ยวข้องกับภาวะเร่งรัดของการเปลี่ยนแปลง แต่แฝงด้วยความไม่แน่นอนและความเลื่อมล้ำที่ไม่เป็นธรรม วัฒนธรรมสั้นคลอน ส่งผลกระทบโดยตรงต่อความสัมพันธ์ทางสังคมและชีวิตที่รุนแรงมากขึ้นและเข้าใจยากขึ้น เป็นโลกาภิวัตน์แห่งความเสี่ยงอันตรายที่ทำให้คนในสังคมไม่สามารถหลีกเลี่ยงหนีให้พ้นจากบรรดาภัยอันตรายที่อยู่รอบตัวได้ บรรดาอันตรายไม่ว่าจะใหญ่หรือเล็กล้วนปรากฏอยู่ทุกแห่ง เช่น อาชญากรรม การก่อการร้าย โรคระบาด ความมั่นคงด้านไซเบอร์ อุบัติเหตุ เศรษฐกิจการเงิน ภัยพิบัติสิ่งแวดล้อม เป็นต้น (Chettha Puanghat 2016, 23-32) ซึ่งลักษณะของความเสี่ยงดังกล่าวมีความแตกต่างจากความเสี่ยงในยุคก่อนหน้าด้วยเหตุผลหลายประการ เช่น จากการพึ่งพาเทคโนโลยี การเคลื่อนย้าย ความเป็นสาธารณะ พลังการผลิตในกระบวนการสร้างความเป็นสมัยใหม่ เป็นต้น แสดงถึงอันตรายและสิ่งต่าง ๆ ที่มีศักยภาพที่จะเป็นภัยคุกคามรูปแบบต่าง ๆ ได้ถูกปลดปล่อยออกมาในระดับที่ไม่เคยปรากฏให้เห็นมาก่อน (Chettha Puanghat 2008, 13-25) ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงจนทำให้เกิดลักษณะของความความเสี่ยงมีความไม่มั่นคงแฝงอยู่ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นกับทุก ๆ คน ไม่มีใครหนีพ้นไปได้ เช่นเดียวกับความเสี่ยงอันตรายจากอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในสังคมไทย ซึ่งจะถูกรับเปลี่ยนแปลงมากกว่าเป็นอาชญากรรมรูปแบบเดียวที่ส่งผลให้มีความเสี่ยงอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินหลากหลายรูปแบบมากขึ้น รวมทั้งเกิดความเสมอภาคเท่ากันหมดในเชิงโอกาสที่จะตกเป็นผู้เสียหาย ในท้ายที่สุดต่อให้เป็นผู้ที่มีฐานะใด อยู่ในสถานะใด ของสังคมไทย หรืออยู่ ณ ที่แห่งใด เมื่ออยู่ในโลกของความเป็นจริงปัจจุบันแล้ว ก็จะต้องเจอความเสี่ยงอันตรายจากอาชญากรรมที่มีลักษณะเป็นลูกผสมไม่แตกต่างกัน

ความเชื่อที่ว่าทำไมต้องศึกษาอาชญาวิทยาในมุมมองที่ต่างไปจากเดิม เป็นความท้าทายในมุมมองการเกิดขึ้นของอาชญากรรมในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งปรากฏลักษณะของความเป็นลูกผสมในการก่ออาชญากรรม โดยมีเป้าหมายเพื่อศึกษาสิ่งใดก็ตามที่กำลังเกิดขึ้นและดำรงอยู่ในสังคมที่มีลักษณะซับซ้อนอย่างสูง (complexity) และอยู่ในสถานะที่ไม่อาจย้อนกลับได้ (irreversibility) และไม่มีความเป็นไปได้เลยที่จะ

พยากรณ์ (impossibility of prediction) หรือคาดเดาสิ่งที่อาจเกิดขึ้นได้ (Pavika Sriratanaban 2018, 54-59) หากมองสาเหตุของการเกิดอาชญากรรมจากทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม (crime triangle theory) จะมีเพียง 3 องค์ประกอบ คือ ผู้กระทำผิด/อาชญากร (criminal) ผู้เสียหาย (victim)/เป้าหมาย (target) และโอกาส (opportunity) ซึ่งยังไม่ได้ใส่บริบททางสังคมไทยในปัจจุบันเข้าไป การสังเกตเห็นความซับซ้อนของอาชญากรรมที่มีลักษณะเป็นลูกผสม โดยตั้งข้อสังเกตว่าอาชญากรรมในปัจจุบันควรถูกตีความเพิ่มขึ้นจากเดิม มีอะไรซ่อนอยู่ในการก่ออาชญากรรม อาชญากรรมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมได้อย่างไร มีประเด็นคำถามสำคัญอะไรบ้าง ก็น่าจะเป็นสิ่งอื่น ๆ ที่อยากจะรู้ตามไปด้วยนอกจากความรู้เดิมที่มีอยู่แล้ว และปัญหาอาชญากรรมในปัจจุบันทำให้มองเห็นผลกระทบของอะไร ทำอย่างไรให้รู้สึกว่าเป็นประโยชน์ อาชญาวิทยาจะอย่างไร เพื่อให้สามารถตอบโจทย์ของสังคมได้อย่างทันทั่วถึง ดังนั้นปัญหาอาชญากรรมในสังคมไทยที่มีลักษณะเป็นลูกผสม จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจค้นคว้า เป็นไปตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ของประเทศไทย ในเรื่องการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม (พ.ศ. 2561-2580) ยุทธศาสตร์ที่ 3 การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อการสร้างองค์ความรู้พื้นฐานของประเทศ ในส่วนขององค์ความรู้พื้นฐานทางสังคมและความเป็นมนุษย์ เพื่อให้รู้เท่าทันในพฤติกรรมความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาสังคมและความสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สินภายใต้บริบทสังคมแห่งปัญญาและภูมิธรรม (Thailand. Office of the National Economic and Social Development Council 2018, 37-43) และสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) กับความชอบธรรมบนพื้นฐานใหม่ ซึ่งเป็นการเรียนรู้กับจุดเปลี่ยน ข้ามระดับ ข้ามภาคส่วน และข้ามสาขาวิชา สร้างความรู้กับการเรียนรู้ทางนโยบาย และเรียนรู้ร่วมกันในการแก้ปัญหา เพื่อเป็นรากฐานสู่อนาคตที่ยั่งยืน ที่เป็นการตื่นรู้ถึงชะตากรรมร่วมกันจากสถานการณ์ที่ย่างยากซับซ้อนของสังคมโลกและสังคมไทย ซึ่งไม่อาจรับมือด้วยระบบรวมศูนย์เดียวหรือวิชาการเดียว หากต้องอาศัยระบบแห่งองค์ความรู้ที่มีการรับรู้ทั่วถึงกัน การกำกับดูแลร่วมกัน จึงเป็นหลักการสำคัญของสังคมโลกยุคปัจจุบันที่สำคัญยิ่ง

แนวคิดอาชญากรรมลูกผสม

คำว่า ลูกผสม (hybrid) มีความหมายที่คุ้นเคยกันมาหลายร้อยปี อันเกิดจากการรวมหรือการหยิบบ่ม แลกเปลี่ยนเอาลักษณะเด่นของแต่ละสิ่งมารวมอยู่ในลูกผสมที่เกิดขึ้นใหม่ (Sucheep Karnasuta 2010) เป็นการผสมผสานกันระหว่างสิ่งต่าง ๆ ทั้งที่มีอยู่เดิมและสิ่งใหม่เข้าด้วยกัน อีกทั้งยังเป็นแนวคิดหนึ่งที่ได้รับการนิยามมากที่สุดในทฤษฎีหลังอาณานิคม (postcolonialism) เติบโตมาพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมและสังคม ซึ่งวาทกรรมเกี่ยวกับความเป็นลูกผสมมีมากมาย และไม่ได้ถูกบังคับให้เป็นคำศัพท์หรือทฤษฎีเดียว ความเป็นลูกผสมนั้นรวมถึงข้อกำหนดและทฤษฎีทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการแห่งอัตลักษณ์ และการสร้างความเป็นอื่นอันเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมและสังคม (García-Canclini 2001, 7095-7098) อีกทั้งความเป็นลูกผสมยังถูกใช้ในการศึกษาทางสังคมศาสตร์ วรรณกรรม ศิลปกรรม และวัฒนธรรม เพื่อกำหนดกระบวนการปฏิบัติหรือโครงสร้างใหม่ขึ้นมาจากก่อนหน้านี้

การใช้ลูกผสม (hybrid) ได้ขยายไปถึงการผสมผสานของสิ่งต่าง ๆ ที่หลากหลาย ตัวอย่างเช่น คนชนชาติต่าง ๆ ในปัจจุบันเป็นเผ่าพันธุ์ลูกผสม เพราะกว่าจะมาเป็นคนชนชาตินั้น ๆ ได้เกิดการผสมข้ามพันธุ์ของหลายเผ่าพันธุ์กับเผ่าพันธุ์ดั้งเดิมทำให้เกิดลูกผสมสายพันธุ์ใหม่เป็นลูกผสมต่างชาติอื่น ๆ หรือการสร้างสัมพันธ์ระหว่างชนต่างเชื้อชาติทั้งในรูปแบบของการเป็นเพื่อนและการเป็นครอบครัวเกิดขึ้นเร็วกว่ารูปแบบเดิมเมื่อพันกว่าปีก่อนเป็นล้านเท่า หรือเรื่องของการสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งเป็นการผสมผสานเครื่องมือรูปแบบเดิมกับรูปแบบใหม่ที่หลากหลายทำให้สามารถรับชมได้ทั่วทุกมุมโลกหนึ่งในเวลาอันรวดเร็วเท่าความเร็วแสง เป็นต้น (Sucheep Karnasuta 2010) สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดการผสมผสานเป็นลูกผสมใหม่ที่กลมกลืน หรือสภาพของสังคมโลกปัจจุบันอยู่ในสภาพที่เรียกว่า “global hybrid” ซึ่งเกิดจากการเคลื่อนย้ายของผู้คนทั่วโลกในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งรูปแบบเดิมและรูปแบบใหม่เข้าด้วยกันจนทำให้ไม่อาจเข้าใจได้โดยง่ายภายใต้กรอบเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองระหว่างประเทศ รวมถึงไม่อาจจัดแบบแผนใหม่ได้ (Urry 2000, 7-11) อีกทั้งลูกผสม (hybrid) ยังได้ถูกนำมาใช้อย่างให้ความสำคัญในเชิงยุทธศาสตร์และยุทธวิธี ความสำคัญนี้กำลังเพิ่มขึ้นในลักษณะทวีคูณ ปัจจัยภายนอกและภายในหลายประการ เช่น แนวคิดสงครามลูกผสม (hybrid warfare) ของหน่วยงานความมั่นคงที่เป็นสงครามในยุคหลังสมัยใหม่ (postmodern) ซึ่งเป็นสงครามที่ใช้การผสมผสานทั้งจากสงครามรูปแบบเดิมและสงครามรูปแบบใหม่ โดยสงครามได้เกิดการเปลี่ยนรูปแบบ ลักษณะ วิธีการ และผู้ที่เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง (stakeholders) ทำให้เกิดความสลับซับซ้อนมากขึ้น วิธีคิดที่มีมุมมองในลักษณะเดิม ๆ อาจจะนำมาใช้ไม่ได้ผล ดังจะเห็นได้จากบทความทางวิชาการทหารที่ได้กล่าวถึงสงครามลูกผสมไว้ เช่น บทความเรื่อง **Hybrid Warfare and Challenges** ของ Frank G. Hoffman (Hoffman 2009) และบทความเรื่อง **Hybrid Wars** ของพันเอก John J. McCuen (McCuen 2008) ซึ่งจากมุมมองเรื่องดังกล่าวพบว่าสงครามลูกผสมจะมีลักษณะเป็นสงครามแบบเบ็ดเสร็จ เช่นเดียวกับตัวอย่างของยุทธศาสตร์ hybrid marketing ที่กลายเป็นกระแสหลักและถูกใช้ให้มีความครอบคลุมในทุกเรื่องตั้งแต่ตัวผลิตภัณฑ์ กลยุทธ์การตลาด และยุทธศาสตร์ขององค์กร ไปจนถึงพฤติกรรมผู้บริโภค (Lauck 2019, 1)

เมื่อพิจารณาถึงการเกิดขึ้นของความเป็นลูกผสมที่หลากหลายจากการผสมผสานกันของสิ่งต่าง ๆ ทั้งรูปแบบเดิม รูปแบบใหม่ และรูปแบบอื่น ๆ ซึ่งได้นำเอาแนวความคิด หลักการ เทคนิค ความรู้ ระเบียบวิธี กระบวนการ ตลอดจนผลผลิตต่าง ๆ ในสังคมมาประยุกต์ใช้ เพื่อช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดียิ่งขึ้น เพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลให้มากยิ่งขึ้น ช่วยอำนวยความสะดวก และเสริมปัจจัยพื้นฐานต่อการดำรงชีวิตของคนในสังคม ตัวอย่างเช่น การเข้ามาของเทคโนโลยีเมื่อประมาณ 30 ปีที่แล้วได้เปลี่ยนโลกบางอย่าง ได้แก่ อินเทอร์เน็ต (internet) ระบบเครือข่าย (local area network: LAN) อีเมล (email) เป็นต้น ซึ่งการเข้ามาของสิ่งดังกล่าวได้สร้างความเป็นลูกผสมที่น่าจะมาตั้งแต่เริ่มมีการเชื่อมต่อ (connect) เชื่อมโยงเครือข่าย หรืออะไรที่เป็นไซเบอร์ แต่ทว่าความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ไม่ได้เกิดแบบหน้ามือเป็นหลังมือหรือแบบฉับพลัน แต่ค่อย ๆ เปลี่ยนจนถึงจุดหนึ่งจึงจะเปลี่ยนไปอย่างชัดเจน หรือกระบวนการทำให้เกิดความเป็นลูกผสมนั้น ได้ทำให้ของเก่าหายไปของใหม่เข้ามาแทนที่ หรือของใหม่มีหน้าตาแบบไหน หรือตามข้อถกเถียง

เช่น เกิดขึ้นจากการเคลื่อนย้าย (mobility) ระดับใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับการขนส่ง ยานพาหนะต่าง ๆ ทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ ทำลายพรมแดน เปลี่ยนแปลงสังคมและการใช้ชีวิตประจำวัน ช่วยจัดระเบียบความ ซับซ้อนเงื่อนไขของเวลาและพื้นที่ (Urry 2000, 105-125) หรือเกิดขึ้นจากพลังการผลิตของอุตสาหกรรมต่าง ๆ เครื่องจักรกล และหุ่นยนต์ หรือเกิดขึ้นจากการเปิดพื้นที่สาธารณะ (public space) ที่เพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นอาณา บริเวณที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารของพื้นที่ในโลกทางสังคมที่บุคคลมาพบปะพูดคุยและอภิปรายโต้เถียงข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ กันอย่างเสรีในประเด็นปัญหาทางสังคม การเมือง เศรษฐกิจ และอื่น ๆ (Habermas 1971, 50-65) หรือเกิดขึ้นจากการขยาย (หรือลด) ตัวทางสังคมผ่านสื่อจากการรับรู้ของกลุ่มชน หรือขบวนการทางสังคม (social movement) ซึ่งความสำคัญอยู่ที่เครื่องมือในการสื่อสาร เป็นต้น หรือตัวอย่างในเรื่องของ globalization บวกกับ localization เป็น glocalization นั้นมีความเป็นลูกผสมหรือไม่หรือจริง ๆ แล้วในท้ายที่สุดความเป็น ลูกผสมที่เกิดขึ้นมีมากมายหลายแบบ

เมื่อความหลากหลายของผลลัพธ์ทางสังคมที่มีลักษณะเป็นลูกผสมในฐานะบริบทสำคัญของ สังคมไทย ส่งผลให้อาชญากรรมในปัจจุบันถูกปรับเปลี่ยนให้เป็นมากกว่ารูปแบบเดียวคือเป็น “อาชญากรรม ลูกผสม (Hybrid Crimes)” ซึ่งเป็นการผสมผสานกันระหว่างอาชญากรรมรูปแบบต่าง ๆ ทั้งอาชญากรรมรูปแบบเดิม อาชญากรรมรูปแบบใหม่ อาชญากรรมรูปแบบอื่น ๆ และที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต โดยอาชญากรรม รูปแบบเดิมเป็นอาชญากรรมที่พบเห็นโดยทั่วไป ไม่มีความสลับซับซ้อนของรูปแบบอาชญากรรม ผู้กระทำผิด เป็นผู้มีการศึกษาไม่สูงหรือเป็นผู้ที่ด้อยโอกาสในสังคมเป็นสำคัญ และไม่มีการใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ได้แก่ การ ฉกชิง วิ่งราว การข่มขู่กรรโชกทรัพย์ การจี้ปล้น การข่มขืนกระทำชำเรา การทำร้ายร่างกาย การฆาตกรรม เป็นต้น (Sumontip Jitsawang [2019], 90) สำหรับอาชญากรรมรูปแบบใหม่ได้เปลี่ยนแปลงไปและผสมผสานจาก รูปแบบเดิม โดยมีความสลับซับซ้อนของการประกอบอาชญากรรมมากขึ้น มีการรวมกลุ่มในลักษณะของ องค์การอาชญากรรมหรือเครือข่ายอาชญากรรมที่มีการข้ามชาติไปก่ออาชญากรรมมากขึ้น ตลอดจนความ รุนแรงและผลกระทบของอาชญากรรมจะมีมากกว่าในอดีต และผู้ประกอบอาชญากรรมอาจไม่ใช่ผู้ที่ไม่มีการ ศึกษาสูงหรือผู้ด้อยโอกาสทางสังคมอีกต่อไป ในบางครั้งอาจเป็นผู้ที่มีการศึกษาหรือมีโอกาสทางสังคมที่ดี นอกจากนี้มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการกระทำผิดมากขึ้น เช่น อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ อาชญากรรม คอปกขาว เป็นต้น และแนวโน้มของอาชญากรรมในอนาคตจะมีลักษณะไร้พรมแดน มีความหลากหลายและ สลับซับซ้อน มีการใช้เทคโนโลยีขั้นสูง มีความเกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตประจำวันมากขึ้น และก่อให้เกิด ผลกระทบที่มีความเชื่อมโยงไปยังประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก เช่น อาชญากรรมสิ่งแวดล้อม อาชญากรรมแห่งความ เกลียดชัง อาชญากรรมไซเบอร์ อาชญากรรมทางชีวภาพ เป็นต้น โดยการก่ออาชญากรรมลูกผสมจะเป็นการ ก่ออาชญากรรมแบบเบ็ดเสร็จที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด มีความซับซ้อนในการก่อ อาชญากรรม เชื่อมโยงสาเหตุจากปัจจัยการเปลี่ยนแปลงสังคมโดยเทคโนโลยี ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทาง สังคมในระดับมหภาค ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมในระดับจุลภาค ปัจจัยด้านกายภาพ/ชีวภาพ และ ปัจจัยด้านจิตวิทยา ที่ประสานสอดคล้องกับวิธีการก่ออาชญากรรม ทำให้ไม่สามารถเข้าใจรูปแบบที่แท้จริงของ

อาชญากรรมที่เกิดขึ้นได้โดยง่าย นอกจากนี้แล้วอาชญากรรมลูกผสมจะแตกต่างกันขึ้นอยู่กับอาชญากรผู้วางแผนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการก่ออาชญากรรมนั้น

สถานการณ์ รูปแบบ และผลกระทบของปัญหาอาชญากรรมลูกผสมในสังคมไทย

ปัญหาอาชญากรรมสำคัญของสังคมไทยที่มีลักษณะเป็นลูกผสมในการก่ออาชญากรรม ซึ่งถูกปรับเปลี่ยนไปในปัจจุบันโดยเป็นการผสมผสานกันระหว่างอาชญากรรมรูปแบบเดิมและอาชญากรรมรูปแบบใหม่ที่มีแนวโน้มเชื่อมโยงต่อไปในอนาคต ตัวอย่างเช่น การก่อการร้าย (terrorism) ที่นับว่าเป็นการก่ออาชญากรรมในยามสงบ ซึ่งการก่อการร้ายในรูปแบบเดิมเป็นการกระทำเพื่ออุดมการณ์และการแบ่งแยกดินแดนในพื้นที่เท่านั้น แต่ในปัจจุบันการก่อการร้ายได้ขยายตัวเข้ามาสู่เมืองซึ่งเป็นเป้าหมายที่หน่วยงานความมั่นคงเฝ้าระวังได้ยาก เมื่อการก่อการร้ายเข้ามาเจาะประตูบ้านได้ และขยายตัวมาตามติดอยู่ในชีวิตประจำวันของทุกคน เป็นการผสมผสานกันของการก่อการร้ายจากรูปแบบเดิมและรูปแบบใหม่โดยใช้ผลผลิตต่าง ๆ ของสังคมไทย การเคลื่อนย้าย การติดต่อสื่อสารที่เชื่อมโยงเครือข่ายเป็นพื้นที่ถ่ายทอดตัวตนและอุดมการณ์ ใช้ YouTube ในการโฆษณาและถ่ายทอดสด มีประชาชนทั้งโลกอยู่ในสนามรบ ทุกคนสามารถเป็นผู้ก่อการร้ายได้ โดยเป็นการต่อสู้ในพื้นที่สงครามของตัวเอง การระดมคนในการก่อการร้ายนั้นไม่ต้องเดินทางมา ใช้เพียงอินเทอร์เน็ตในการระดมคนหรือคัดเลือกคน เพียงแค่เปิด Facebook หรือ Twitter ก็สามารถดำเนินการได้ การสนับสนุนทางการเงินหรือการว่าจ้างตรวจสอบได้ยาก การฝึกฝนถ่ายทอดองค์ความรู้ก็ดำเนินการผ่านอินเทอร์เน็ต วิธีการโจมตีที่ง่าย สร้างสรรค์ ดักทางยาก ไม่รู้ผู้ก่อการร้ายเป็นใครกันแน่ ผลของการโจมตีจะจำแนกได้ยากกว่าเป็นความรุนแรงจากการก่อการร้ายหรืออาชญากรรมที่เกิดจากการเผยแพร่อุดมการณ์ในรูปแบบเดิม เกิดการลอกเลียนแบบได้ง่ายจนกลายเป็นอัตลักษณ์ของคนที่ต้องการแสดงออกและดำเนินกิจกรรมผิดกฎหมาย เช่น การวางระเบิดที่แยกราชประสงค์ เป็นต้น อีกทั้งยังมีการผสมผสานการก่ออาชญากรรมรูปแบบอื่น ๆ และในอนาคตที่เป็นการก่อการร้ายทางไซเบอร์ (cyber terrorism) ซึ่งจะใช้พื้นที่เครื่องมือ หรือกลไกของโลกไซเบอร์ขับเคลื่อนก่อการร้ายที่มุ่งหวังไว้ โจมตีเครือข่ายหรือสิ่งอำนวยความสะดวกทางกายภาพของเมืองหรือประเทศต่าง ๆ เช่น ระบบคอมพิวเตอร์ ระบบสาธารณูปโภค และเครือข่ายโทรคมนาคม เป็นต้น ตัวอย่างเช่น ในปี พ.ศ. 2562 เกิดเหตุอินเทอร์เน็ตถูกระงับการใช้งาน 213 จุดใน 33 ประเทศ โดยเกิดขึ้นอย่างฉับพลันแต่ไม่สามารถหาหลักฐานได้ หรือปัญหาไฟฟ้าติด ๆ ดับ ๆ ในพื้นที่ก่อความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นต้น (Sadudee Wongkiatkachorn 2016, 1) หรือตัวอย่างของปัญหาอาชญากรรมอาชญากรรมองค์กร ซึ่งในปัจจุบันเป็นอาชญากรรมรูปแบบใหม่ที่มีลักษณะผสมผสานการข้ามชาติมากขึ้นและเปลี่ยนแปลงไปจากรูปแบบเดิม กำลังเป็นปัญหาสำคัญของทุกประเทศ ซึ่งนับวันจะมีแนวโน้มทวีความรุนแรงและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น สาเหตุหลักเนื่องมาจากการพัฒนาการติดต่อสื่อสาร การคมนาคมขนส่ง การเชื่อมโยงและข้ามพรมแดนที่มีความสะดวก รวดเร็ว ระบบเศรษฐกิจและการเมืองที่เปิดกว้างมากขึ้น (Chatchai Srimueangkanchana 2019, 2-5) ส่งผลให้ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติมีหลากหลายรูปแบบและ

สลับซับซ้อนมากขึ้น ทำให้ยากต่อการปราบปราม ป้องกันและแก้ไขปัญหา หรือตัวอย่างปัญหาการค้าอาวุธ การค้ายาเสพติด ที่ใช้วิธีการก่ออาชญากรรมแบบผสมผสานกันระหว่างอาชญากรรมรูปแบบเดิมและรูปแบบใหม่ที่มีความเชื่อมโยงกับเครือข่ายการซื้อขายออนไลน์ เช่น การพบโทรศัพท์มือถือที่ใช้ในการสั่งซื้อยาเสพติดจำนวนมากภายในเรือนจำ การดำเนินการผ่านเว็บมืด (dark web)¹ (Matana Wiboonysake 2019, 1-2) เป็นต้น หรือตัวอย่างปัญหาอาชญากรรมทางเพศ เช่น การข่มขืน การหลอกลวงทำอนาจาร การละเมิดทางเพศ เด็กและเยาวชน ที่เป็นการผสมผสานกันระหว่างการก่ออาชญากรรมรูปแบบเดิมและรูปแบบใหม่ ซึ่งสาเหตุมาจากการเข้าถึงสื่อลามกอนาจารได้ง่ายจากช่องทางที่หลากหลาย หรือพฤติกรรมการลอกเลียนแบบความรุนแรงทางเพศจากสื่อ ละครโทรทัศน์ และภาพยนตร์ เป็นต้น หรือตัวอย่างปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นจากนโยบายการเปิดพื้นที่สาธารณะเพิ่มขึ้นในปัจจุบัน โดยเฉพาะส่วนพื้นที่นามธรรม² เช่น อาชญากรรมจากความเกลียดชัง (hate crime) การกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ เป็นต้น ซึ่งเป็นอาชญากรรมรูปแบบใหม่ที่พัฒนามาจากอาชญากรรมรูปแบบเดิมโดยใช้การสื่อสารมวลชน เครือข่าย สื่อสังคม กลุ่มทางสังคม ทำให้เกิดขึ้นเพียงเพราะมูลเหตุจูงใจจากความมีอคติแง่ลบของผู้กระทำความผิดที่เกลียดชังต่อผู้เสียหายที่มีลักษณะบางประการแตกต่างไปจากตน ซึ่งนับเป็นอาชญากรรมที่ส่งผลกระทบอย่างมากทั้งต่อตัวผู้เสียหาย ชุมชน และสังคมโดยรวม (Kochakorn Vichayapai Bunnag 2013, 14-28) รวมทั้งปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ อาชญากรรมทางธุรกิจ และอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ เช่น การพนันออนไลน์ การฟอกเงิน การค้าประเวณี การค้ามนุษย์ การสูญเสียความลับทางธุรกิจและทรัพย์สินทางปัญญาจากการโจรกรรมทางคอมพิวเตอร์ การโจรกรรมข้อมูลส่วนบุคคล การหลอกลวงประชาชนผ่านระบบออนไลน์ บันเทิง ข้อโกง ยักยอก เป็นต้น ที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจจำนวนมาก (Sumontip Jitsawang [2019], 82-89) ล้วนแล้วแต่ใช้วิธีการก่ออาชญากรรมที่ผสมผสานกันระหว่างการก่ออาชญากรรมรูปแบบเดิม รูปแบบใหม่ และรูปแบบอื่น ๆ ในอนาคต เพื่อให้อาชญากรรมสามารถได้รับผลประโยชน์ที่คุ้มค่ามากที่สุดในการก่อเหตุ และยังทำให้ไม่สามารถติดตามตัวมาลงโทษได้โดยง่าย หรือตัวอย่างปัญหาอาชญากรรมสิ่งแวดล้อมที่เป็นอาชญากรรมรูปแบบใหม่ เช่น ปัญหาอาชญากรรมสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากพลังการผลิตของอุตสาหกรรมที่เพิ่มมากขึ้น ปัญหามลพิษทางอากาศ น้ำเน่าเสีย ขยะสิ่งปฏิกูล กากของเสียอุตสาหกรรม ปัญหาสุขภาพของแรงงานจากมลพิษในโรงงาน อุตสาหกรรม ปัญหาการบุกรุกป่า ตัดไม้ทำลายป่า บุกรุกที่ดินของรัฐและทรัพยากรชายฝั่ง การค้าสัตว์ป่า เป็น

¹ เว็บมืด คือ การปกปิดตัวตนของผู้ใช้อย่างแน่นหนาผ่านเครือข่ายพิเศษที่ทำให้ข้อมูลของผู้ใช้งานไม่สามารถถูกสอดส่องได้เลย เป็นสภาวะไร้วัดบนอินเทอร์เน็ต สิ่งที่มีอยู่ในเว็บมืด เช่น บริการซื้อขายบัญชีธนาคาร การขโมย log-in ของบัญชี (account) ต่าง ๆ บนออนไลน์ ตลาดยาเสพติดและสารเคมีผิดกฎหมาย บริการฟอกเงินและบิตคอยน์ (bitcoin) ตลาดอาวุธ การค้ามนุษย์ เป็นต้น

² พื้นที่สาธารณะเป็นได้ทั้งรูปธรรมและนามธรรม โดยพื้นที่สาธารณะที่เป็นรูปธรรมจะเป็นพื้นที่ทางกายภาพที่กำหนดขอบเขตไว้แน่นอน เช่น ร้านกาแฟ ลานประชาชน จัดรศกลางเมือง สวนสาธารณะ โรงละคร พิพิธภัณฑ์ เป็นต้น ส่วนพื้นที่นามธรรม เช่น สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ กลุ่มทางสังคม หรือพื้นที่ทางวัฒนธรรม เป็นต้น

ต้น หรือปัญหาการแข่งขันอุตสาหกรรมการผลิตอาวุธสงคราม อาวุธนิวเคลียร์ รวมถึงอันตรายจากโรงไฟฟ้า พลังงานนิวเคลียร์ หรือปัญหาจากอุตสาหกรรมการผลิตรถจักรยานยนต์และรถยนต์ ที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง ก่อให้เกิดอุบัติเหตุทางถนน และปัญหามลพิษฝุ่น PM2.5 เพิ่มขึ้นต่อประชาชนคนไทย หรือตัวอย่างของ ปัญหาอาชญากรรมทางชีวภาพที่มีแนวโน้มเป็นปัญหาอาชญากรรมรูปแบบอื่น ๆ และในอนาคต เช่น ปัญหา จากความก้าวหน้าทางเคมีและเทคโนโลยีชีวภาพ มีการใช้จุลินทรีย์และสารพิษหลากหลายชนิด รวมถึงการ ดัดแปลงยีนของจุลินทรีย์ เพื่อใช้เป็นส่วนหนึ่งของอาวุธชีวภาพที่มีอำนาจทำลายล้างสูง (weapon of mass destruction: WMD) ส่งผลกระทบทั้งต่อความมั่นคงของชาติและการสาธารณสุข ทั้งในแง่จิตวิทยาและสังคม มากกว่าอาวุธชนิดอื่น (Chayanisa Ratsuttikul 2019, 1) ซึ่งในปัจจุบันการก่อการร้ายทางชีวภาพ (bioterrorism) ได้เปลี่ยนรูปแบบมาเป็นลักษณะของอาชญากรรมข้ามชาติทางชีวภาพ (biocrime) โดย ส่วนมากติดมากับผู้โดยสารเข้าประเทศ ซึ่งปัญหาอาชญากรรมรูปแบบดังกล่าวจะสร้างผลกระทบในวงกว้าง ให้กับสังคมไทย

ทั้ง ๆ ที่แนวโน้มหรือทิศทาง (trend) ของปัญหาอาชญากรรมลักษณะนี้มีอยู่แล้วก่อนการระบาดของโรค ติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19) ที่เกิดขึ้นไปทั่วโลกในช่วงต้นปี พ.ศ. 2563 (World Health Organization 2020, 1) ซึ่งไวรัสตัวนี้ได้ส่งผลให้สภาพสังคมโลกและสังคมไทยถูกตีกลับอย่างรุนแรง แต่กลับ กลายเป็นการเข้ามาช่วยเร่งอนาคตของการก่ออาชญากรรมที่มีลักษณะลักษณะให้ชัดเจนเพิ่มขึ้นไปอีกจากเรื่อง อะไรก็ตามที่เกิดขึ้นใหม่หลังการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 ที่เป็นการก่ออาชญากรรม โดยผสมผสานกันระหว่างการก่ออาชญากรรมรูปแบบเดิมและรูปแบบใหม่เข้าด้วยกัน ตัวอย่างเช่น ทำให้เกิด ปัญหาอาชญากรรมอันเนื่องมาจากหน่วยงานภาครัฐกิจ อุตสาหกรรม การท่องเที่ยว และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวนมากต้องหยุดชะงัก เลิกกิจการ ส่งผลให้คนเป็นจำนวนมากต้องถูกเลิกจ้าง ขาดรายได้ ทำให้คนในสังคม ก่ออาชญากรรมและฆ่าตัวตายเพิ่มขึ้น และการก่ออาชญากรรมที่แฝงมาในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การหลอกลวง ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตในรูปแบบใหม่ ๆ การฉ้อโกง การหลอกลวงให้เสียทรัพย์จากการซื้อของออนไลน์ ข่าวดวง ที่ส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อย ปัญหาขบวนการปล่อยกู้เงินนอกระบบออนไลน์ การพนันออนไลน์ ยา เสพติดออนไลน์ การเอาเปรียบประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ เป็นต้น (Department of Special Investigation 2020, 1) เมื่อมีการล็อกดาวน์ (lockdown) ประเทศไทย โดยการประกาศใช้พระราชกำหนดการบริหารราชการ ในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ประกาศของศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) และคำสั่งจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม (social distancing) ส่งผลให้คนไทยไม่สามารถดำเนินชีวิตได้ตามปกติ ซึ่งรัฐบาลขอความร่วมมือให้ประชาชนงด ออกไปทำงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ นอกบ้าน โดยให้ทำงานจากที่บ้าน (work from home) การประชุม การสั่งซื้อ สินค้าหรืออาหาร การทำธุรกรรมทางการเงิน การเรียน ฯลฯ จำเป็นต้องดำเนินการผ่านระบบออนไลน์ ทำให้ เกิดการเจริญเติบโตของโลกดิจิทัล และมีการใช้แอปพลิเคชันต่าง ๆ ในการดำรงชีวิตประจำวันมากขึ้น ซึ่งแอปพลิเคชันส่วนใหญ่เป็นของต่างชาติ จึงทำให้มีความเสี่ยงต่ออาชญากรรมแฝงรูปแบบใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นตามไป

ด้วย ซึ่งผลจากนโยบายต่าง ๆ ของภาครัฐทำให้อาชญากรรมแบบเผชิญหน้ากันมีแนวโน้มลดน้อยลง แต่อาชญากรรมระบบออนไลน์ ยังสามารถที่จะก่อเหตุได้ตามปกติและมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้น ถึงแม้สภาพของสังคมไทยในขณะนั้นได้ถูกเปลี่ยนแปลงไปแล้วก็ตาม และเมื่อสถานการณ์เริ่มคลี่คลายลง รัฐบาลได้กำหนดนโยบายการใช้ชีวิตประจำวันของคนไทยให้มีลักษณะใหม่ที่เป็นแบบ “ความปกติใหม่” (new normal) ทำให้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) และระบบออนไลน์ เข้ามามีบทบาทสำคัญมากขึ้นไปอีก และในขณะเดียวกันก็ส่งผลกระทบต่อที่เป็นปัญหาสังคมไทยในเวลาเดียวกัน เช่น ปัญหาแอปพลิเคชันต่าง ๆ ที่มีการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล การปล่อยไวรัสเข้าไปหลอกลวงหรือขโมยข้อมูล ปัญหาการจ้างงานลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะงานที่ไม่ต้องปฏิสัมพันธ์กับคนมากนักและไม่ได้ใช้ทักษะซับซ้อนก็จะเป็นกลุ่มแรงงานที่ถูกแทนที่โดยเครื่องจักรและหุ่นยนต์ได้โดยง่าย และในระหว่างที่คนยังต้องทำงานวันละยี่สิบชั่วโมง จำกัดคนงาน หากโรงงานใดมีแต่เครื่องจักรหรือหุ่นยนต์เป็นส่วนใหญ่ก็เท่ากับว่าการผลิตแทบไม่ถูกกระทบเลย เป็นต้น ฉะนั้นตัวอย่างปัญหาการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างไม่ทันระวังตัว ซึ่งในอนาคตอาจจะเกิดปรากฏการณ์ลักษณะนี้ในรูปแบบอื่น ๆ ขึ้นได้อีก ทำให้คนในสังคมไทยยุคใหม่จำเป็นต้องดำเนินชีวิตไปตามพลวัตผลักดันจากภายนอกซึ่งอยู่เหนือการควบคุม จึงเป็นตัวเร่งให้อาชญากรรมในลักษณะที่มีความเป็นลูกผสมเพิ่มมากขึ้น และมีแนวโน้มที่จะปรับเปลี่ยนรูปแบบจากเรื่องอะไรก็ตามที่เกิดขึ้นใหม่ภายหลังการเกิดปรากฏการณ์ดังกล่าวในสังคม เพื่อตอบสนองความต้องการทั้งทางร่างกายและทางจิตใจ เกิดการปรับเปลี่ยนวิธีคิด แสวงหา เรียนรู้วิธีการ (know-how) ในการก่ออาชญากรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ จึงไม่ใช่พฤติกรรมของการก่ออาชญากรรมที่แข็งแกร่งที่สุดหรือฉลาดที่สุด แต่เป็นการปรับตัวและผสมผสานการก่ออาชญากรรมให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมไทย

จากสภาพของปัญหาอาชญากรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมไทย ผู้เขียนสามารถจัดกลุ่มรูปแบบของปัญหาอาชญากรรมลูกผสมในสังคมไทยได้ดังนี้

1. ปัญหาอาชญากรรมลูกผสมพื้นฐานในสังคมไทย

1.1 ปัญหาอาชญากรรมลูกผสมเกี่ยวกับทรัพย์สิน เป็นการก่ออาชญากรรมที่ผู้ประกอบอาชญากรรมไม่ได้ตั้งใจในการประกอบอาชญากรรม แต่ที่ต้องประกอบอาชญากรรมเนื่องจากสภาพแวดล้อมบีบบังคับให้ต้องประกอบอาชญากรรม ซึ่งผู้กระทำผิดโดยทั่วไปแล้วไม่ได้มีรายได้หลักจากการประกอบอาชญากรรม แต่สาเหตุสำคัญที่ทำให้ต้องประกอบอาชญากรรมเนื่องมาจากประสบปัญหาด้านการเงิน หรือความยากจนเป็นสำคัญ บีบบังคับให้ต้องประกอบอาชญากรรม (Sumonthip Jitsawang [2019], 54) ซึ่งในสภาพสังคมปัจจุบันเป็นการก่ออาชญากรรมรูปแบบเดิมเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ผสมผสานกับการก่ออาชญากรรมรูปแบบใหม่ที่คนไทยต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีมากขึ้น อาชญากรจะใช้เทคโนโลยีและวิธีการต่างๆ ใกล้เคียงที่พอหาได้ เพื่ออำนวยความสะดวกในการก่ออาชญากรรมในหลายรูปแบบ ตัวอย่างเช่น การฉ้อโกง การค้ายาเสพติดรายย่อย ที่สามารถกระทำได้ง่ายและสะดวกขึ้น ไม่ต้องเผชิญหน้ากัน ช่วยลดระยะเวลา ใช้บริการจัดส่งโดยบริษัทขนส่งพัสดุที่หลากหลายในสังคมไทย หรือการหลอกลวงทรัพย์สินผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ หรือการ

ก่อเหตุจี้ทรัพย์หรือปล้นทรัพย์ที่มีทั้งอาวุธจริงและอาวุธปลอมที่นำไปใช้ในการก่อเหตุ ซึ่งเป็นผลผลิตของพัฒนาการทางเทคโนโลยีอุตสาหกรรมที่ทันสมัย

1.2 ปัญหาอาชญากรรมลูกผสมเกี่ยวกับการทำร้ายร่างกายและชีวิต เป็นอาชญากรรมที่มีการกระทำผิดเกี่ยวกับร่างกายและชีวิตแต่เป็นการกระทำที่ผู้กระทำผิดขาดเจตนาในการกระทำผิด แต่ที่ต้องกระทำผิดเกี่ยวกับร่างกายและชีวิตอาจสืบเนื่องมาจากสภาพแวดล้อม หรือสถานการณ์ที่เป็นตัวบีบบังคับให้ต้องกระทำผิด ซึ่งการกระทำผิดดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกับความเป็นลูกผสมในการก่ออาชญากรรม เช่น การทำร้ายร่างกาย การฆาตกรรม อันเนื่องมาจากการใช้ความรุนแรงได้ผสมผสานกับอาชญากรรมรูปแบบใหม่ที่มีการใช้เครื่องมือที่ทันสมัย สร้างความซับซ้อน หลอกลวงจากการเป็นเพื่อน การคบเพื่อนหรือการเป็นครอบครัวที่เกิดขึ้นเร็วกว่าในอดีต หรือการสร้างอัตลักษณ์ที่ไม่ใช่ตัวตนที่แท้จริงในสังคมโซเชียลมีเดีย หรือการสร้างความแตกแยกทางความคิดจนเกิดเป็นความขัดแย้งระหว่างบุคคลที่ปิดป้องและรวดเร็ว

1.3 ปัญหาอาชญากรรมลูกผสมเกี่ยวกับอาชญากรรมอาชีพ เป็นการก่ออาชญากรรมที่ผู้ประกอบอาชญากรรมมีรายได้หลักจากการประกอบอาชญากรรม มีทักษะ หรือความชำนาญในการประกอบอาชญากรรม ในบางครั้งอาจมีการดำเนินงานในรูปแบบของอาชญากรรมองค์กรที่มีการแบ่งงาน ภาระหน้าที่อย่างชัดเจน รวมทั้งอาจใช้อาชีพที่สุจริตบังหน้าเป็นเครื่องมือในการประกอบอาชญากรรม ซึ่งปัจจุบันได้ผสมผสานกับอาชญากรรมรูปแบบใหม่ โดยแก๊งต่าง ๆ รวมตัวกันเป็นเครือข่ายมากขึ้น การเลือกเป้าหมายที่คุ้มค่า การหลอกลวงในโลกออนไลน์ประเภทต่าง ๆ ที่หลากหลายรูปแบบ เช่น แก๊งคอลเซ็นเตอร์ การซื้อขายสินค้าออนไลน์ เป็นต้น อีกทั้งการก่ออาชญากรรมลูกผสมในบางกรณีมีการลอกเลียนแบบวิธีการจากแก๊งต่าง ๆ ในต่างประเทศ สร้างความสลับซับซ้อนในก่อเหตุเพิ่มขึ้น และส่งผลกระทบต่อที่รุนแรงเป็นปัญหาสำคัญของสังคมไทย

1.4 ปัญหาอาชญากรรมลูกผสมเกี่ยวกับอาชญากรรมฉุกเฉิน ที่เป็นการผสมผสานกันระหว่างอาชญากรรมรูปแบบเดิมกับอาชญากรรมรูปแบบใหม่ ซึ่งการกระทำจะมีความรุนแรง เชี่ยวชาญกฎหมาย ประชาชนทั่วไปในสังคม ก่อให้เกิดผลกระทบหรือความเสียหายในวงกว้างไปยังพื้นที่ต่าง ๆ อย่างชัดเจน เช่น เหตุการณ์ก่อความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ หรือการฆ่าข่มขืน หรือคดีน้องเป๋ียวฆ่าหั่นศพที่ได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก เพราะผู้ก่อเหตุเป็นผู้หญิง อายุยังน้อย และมีคนติดตามในโลกโซเชียลจำนวนมาก โดยมีภาพตุ๊กตาช็อคกี้จากภาพยนตร์แคนดี้หุ่นถูกตั้งเป็นภาพหน้าปก Facebook ซึ่งคดีดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าเกิดจากพฤติกรรมหล่อหลอมจากการเลียนแบบภาพยนตร์ เป็นต้น

1.5 ปัญหาอาชญากรรมลูกผสมเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเพศ โดยอาชญากรรมรูปแบบเดิมที่เป็นการสัมผัสทางเพศกับบุคคลอื่น โดยที่บุคคลนั้นไม่ยินยอม รูปแบบของการกระทำผิดทางเพศมีหลายรูปแบบ อาทิ การข่มขืนใน ถ้ำมอญ การสำเร็จความใคร่ อนาจาร โซวี่ ลวนลาม ล่อลวงข่มขืน บังคับข่มขืน ทำร้ายร่างกาย ข่มขืนและฆ่า เป็นต้น ซึ่งในปัจจุบันเป็นการผสมผสานกับการก่ออาชญากรรมรูปแบบใหม่ อันเกิดจากการใช้ช่องทางในการสื่อสารที่หลากหลาย และการเปิดพื้นที่สาธารณะที่เพิ่มขึ้น การปรากฏข้อมูลส่วน

บุคคลบนพื้นที่สาธารณะ เช่น การไลฟ์สด เช็กส์โฟน การซื้อขายบริการทางเพศออนไลน์ เป็นต้น ส่งผลให้ผู้ก่อเหตุสามารถคัดเลือกเป้าหมาย เตรียมการ ฝ่าสิ่งกีดขวาง ติดตาม วางแผนในการก่อเหตุ และสามารถหลบหนีการจับกุมและดำเนินคดีได้ง่ายยิ่งขึ้น

1.6 ปัญหาอาชญากรรมลูกผสมเกี่ยวกับอาชญากรรมในครอบครัว เป็นปัญหาการใช้ความรุนแรงในครอบครัว ที่สังคมขาดการตระหนักในการแก้ปัญหาในการป้องกันและแก้ไขในฐานะปัญหาอาชญากรรม โดยสังคมมักมองว่าการใช้ความรุนแรงในครอบครัวเป็นปัญหาส่วนตัวที่มีความเกี่ยวข้องกับสมาชิกในครอบครัวเท่านั้น สำหรับรูปแบบของการใช้ความรุนแรงในครอบครัว ได้แก่ การทำร้ายจิตใจ การมุ่งจะทำร้ายร่างกาย เป็นต้น ซึ่งในปัจจุบันปัญหาดังกล่าวได้เกิดการผสมผสานกับการก่ออาชญากรรมรูปแบบใหม่ เนื่องจากปัจจัยต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ได้สร้างความซับซ้อนขึ้นให้กับการเป็นครอบครัวจนเกิดความไม่มั่นคงขึ้น สื่อสังคมอันหลากหลายและล้นหลามทำให้เกิดการประทุพทุฏที่ผิดในศีลธรรม ทำลายครอบครัว ทำลายชีวิต และทรัพย์สิน เช่น สามียี่ไม่ประสบความสำเร็จทางสังคมในหน้าที่การงาน ไม่สามารถมีสถานภาพทางสังคม หรือสามีนอกใจคบขู้ มักจะทำร้ายภรรยา เป็นต้น รวมทั้งปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมซึ่งคนไทยต้องดิ้นรนเพื่อความอยู่รอดของชีวิต การแข่งขันในทุกด้าน การขัดแย้งผลประโยชน์ต่าง ๆ การผิดศีลธรรม จรรยาต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมายในทุกชนชั้น

1.7 ปัญหาอาชญากรรมลูกผสมเกี่ยวกับอาชญากรรมต่อเนื่อง เป็นอาชญากรรมที่มีการกระทำผิดอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ 3 ครั้งขึ้นไป โดยผู้กระทำผิดอาจมีความผิดปกติทางจิต หรืออาจเป็นอาชญากรโดยกำเนิด หรือเกิดจากอื่น ๆ ซึ่งฆาตกรต่อเนื่อง (serial killer) มีลักษณะสำคัญเป็นการฆาตกรรมที่ทำต่อเนื่องในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ในลักษณะของการฆ่าครั้งละคน (หรือมากกว่านั้น) แล้วกระทำต่อไปเรื่อย ๆ โดยเหตุการณ์ที่ทำการฆ่าแต่ละครั้งอาจไม่ต่อเนื่องกัน รูปแบบของฆาตกรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับฆาตกรต่อเนื่อง ได้แก่ mass murderer เป็นการฆาตกรสังหารหมู่ spree killer เป็นการฆ่าหลาย ๆ คน และกระทำติดต่อกัน contract killer หรือ hitman เป็นนักฆ่ารับจ้าง ซึ่งปรากฏลักษณะลูกผสมในการก่ออาชญากรรมที่เป็นการผสมผสานของอาชญากรรมรูปแบบต่าง ๆ เช่น เหตุการณ์การกราดยิงที่จังหวัดนครราชสีมา คดีสมคิด พุ่มพวง หรือคดีไอซ์หีบเหล็ก ที่ได้สร้างความตื่นตระหนกและกระทบกระเทือนจิตใจของประชาชนอย่างมาก อันเป็นผลจากความก้าวร้าว ความรุนแรงในสังคมไทยยุคใหม่ที่ทุกคนรอไม่เป็น รอไม่ได้ และสามารถแสดงออกได้ทันทีตามธรรมชาติของสังคมสมัยใหม่ ส่งผลให้ไม่ได้ไตร่ตรองว่าทำได้หรือไม่ ไม่เข้าใจหรือสนใจกฎระเบียบของสังคม สิ่งเหล่านี้ล้วนก่อให้เกิดการสร้างเสริมความรุนแรงในสังคมไทยอยู่ตลอดเวลา

2. ปัญหาอาชญากรรมลูกผสมขั้นสูงในสังคมไทย

2.1 ปัญหาอาชญากรรมลูกผสมเกี่ยวกับอาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียดชัง เป็นอาชญากรรมที่เกิดขึ้นจากความเกลียดชังหรืออคติที่เกิดขึ้นจากความแตกต่าง เช่น เชื้อชาติ ศาสนา เผ่าพันธุ์ เป็นสำคัญ (Barkan and Bryjak 2004, 172-188) ซึ่งปรากฏให้เห็นถึงการผสมผสานกันระหว่างอาชญากรรมรูปแบบเดิมและอาชญากรรมรูปแบบใหม่ในปัจจุบัน เช่น การแกล้ง ช่มเหง รังแก (bully) โดย

พฤติกรรมนั้นเป็นความตั้งใจจะทำให้ผู้อื่นได้รับความทุกข์ความเจ็บปวด เพื่อให้ตนเองรู้สึกมีอำนาจ หรือมีพลังเหนือกว่าผู้อื่น โดยระดับความรุนแรงของพฤติกรรมการกลั่นแกล้งได้ทวีคูณมากขึ้นกว่ารูปแบบเดิมในอดีต เป็นการผสมผสานการก่ออาชญากรรมที่มีการติดต่อสื่อสารเป็นเครือข่ายได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึง ทำให้เกิดไซเบอร์บูลลี่ (cyberbully) หรือการกลั่นแกล้งกันผ่านทางสื่อออนไลน์ ทั้งการข่มขู่ วิวาทะวิจารณ์ การคุกคามทางเพศ โดยในโลกออนไลน์นั้นข่าวสารต่าง ๆ เป็นไปอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้คนที่บูลลี่ยังไม่เปิดเผยตัวตน จึงไม่สามารถหาตัวคนที่ทำการบูลลี่ได้ ยิ่งทำให้เกิดแผลทางใจที่ฝังลึกยากเกินจะเยียวยา นำไปสู่ภาวะซึมเศร้า ประสิทธิภาพการเรียนลดน้อยลง สูญเสียความมั่นใจ ชีวิตไม่มีความสุข และอาจนำไปถึงการฆ่าตัวตาย นอกจากนี้เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่มีแนวโน้มที่จะใช้สารเสพติด มีพฤติกรรมการใช้ความรุนแรง และอาจร้ายแรงถึงขั้นอาจก่อเหตุอาชญากรรมอื่น ๆ ขึ้นได้ในอนาคต

2.2 ปัญหาอาชญากรรมลูกผสมเกี่ยวกับอาชญากรรมทางการเมือง เป็นการกระทำผิดที่ละเมิดต่อกฎหมายอาญาซึ่งก่อให้เกิดผลเสียทางการเมือง โดยเฉพาะความมั่นคงทางการเมืองหรือเสถียรภาพทางการเมือง โดยมีวัตถุประสงค์ทางการเมืองเป็นสำคัญ ได้แก่ การก่อความไม่สงบ ก่อวินาศกรรม และการก่อการร้าย การลอบสังหารหรือทำร้ายผู้นำทางการเมือง การล้มล้างการบริหารประเทศของรัฐบาลขณะนั้น (coup) เพื่อช่วงชิงอำนาจในการบริหารประเทศ การเป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาล สงครามการเมืองภายในประเทศ การทำสงครามจิตภายใน หรือการทุจริตในการเลือกตั้ง เป็นต้น ซึ่งปัญหาอาชญากรรมการเมืองในปัจจุบันได้พัฒนาผสมผสานกับอาชญากรรมรูปแบบใหม่จนเกิดเป็นความหลากหลายและสร้างความสับสนซับซ้อนให้กับปัญหาดังกล่าว ตัวอย่างเช่น ปัญหาการก่อความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย ซึ่งลักษณะการก่อเหตุมีจุดมุ่งหมายเพื่อแก้แค้นมากขึ้นและเป็นการก่อเหตุโดยไม่เจาะจงเป้าหมายซึ่งส่งผลกระทบต่อประชาชนทั่วไป โดยมีปัจจัยต่าง ๆ เข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น การเคลื่อนย้าย/ข้ามรัฐ การรวมกลุ่มเป็นเครือข่าย การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการก่อเหตุ เป็นต้น อีกทั้งยังเกิดปัญหาการสร้างคามเกลียดชังในพื้นที่โดยการใช้สื่อที่บิดเบือนความจริง ซึ่งปัญหาดังกล่าวได้สืบคลานเข้ามาใกล้ตัวคนในพื้นที่มากขึ้น ตามติดอยู่ในชีวิตประจำวันและพร้อมที่จะก่อเหตุได้ในทุกช่วงเวลาโดยไม่ทันระวังตัว สร้างความซับซ้อนของปัญหา และยากต่อการติดตามตัวผู้ก่อเหตุมาลงโทษ หรือตัวอย่างของการประท้วงรัฐบาลที่เกิดขึ้นจากความเห็นต่างทางการเมือง ได้สร้างความแตกแยกและความรุนแรงที่อาจจะส่งผลกระทบในวงกว้าง โดยสาเหตุสำคัญมาจากการเข้าถึงข้อมูลที่ง่ายและหลากหลายช่องทางของคนในสังคมไทย

2.3 ปัญหาอาชญากรรมลูกผสมเกี่ยวกับอาชญากรรมองค์กร เป็นอาชญากรรมซึ่งอาชญากรได้รวมตัวเข้าด้วยกันตามสายการบังคับบัญชาในรูปองค์กร โดยวางแผนและดำเนินงานเพื่อประกอบธุรกิจผิดกฎหมายประเภทต่าง ๆ (Weston and Wells 1971, 57-88) ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการสื่อสารที่ทันสมัย ระบบการขนส่งที่หลากหลาย ความเจริญก้าวหน้าของอุตสาหกรรมการผลิต และอื่น ๆ โดยแก๊งที่มีบทบาทสำคัญและพบในพื้นที่ในประเทศไทย ประกอบด้วยแก๊งยาгуซ่า (Yakuza) แก๊งมาเฟีย (mafia) ยุโรป แก๊งเงินดำ แก๊งฮั่งยี่ชาวจีน แก๊งคอลเซ็นเตอร์ (call center) ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวไต้หวัน แก๊งมาเฟียจากเอเชียกลาง แก๊งลูก

แมว แก๊งมาเฟียค้าอาวุธ และแก๊งอื่น ๆ ซึ่งมีการก่ออาชญากรรมในหลายรูปแบบที่เป็นการผสมผสานอาชญากรรมรูปแบบใหม่โดยมีลักษณะออนไลน์ควบคู่กับการก่ออาชญากรรมรูปแบบเดิม เช่น การพนัน การฟอกเงิน กรรโชกทรัพย์ ค้ายาเสพติด การค้ำมนุษย์ การผลิตธนบัตรปลอม การปลอมแปลงหนังสือเดินทาง การโจรกรรมของมีค่า และการนำเข้าสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ เป็นต้น

2.4 ปัญหาอาชญากรรมลูกผสมเกี่ยวกับอาชญากรรมข้ามชาติ เป็นการกระทำความผิดโดยละเมิดกฎหมายอาญา โดยผู้ก่อเหตุกระทำขึ้นในประเทศหนึ่ง มีผลเสียหายเชื่อมโยงอีกประเทศหนึ่ง (Unisa Lerttomornsakul and Annop Chubamrung 2018, 113-116) ซึ่งอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร พ.ศ. 2543 ระบุไว้ว่าลักษณะความผิดที่ถือว่าเป็นอาชญากรรมข้ามชาติ ได้แก่ ความผิดนั้นกระทำลงในประเทศมากกว่าหนึ่งประเทศ ความผิดนั้นกระทำลงในประเทศหนึ่งแต่ส่วนสำคัญของการเตรียมการการวางแผนการสั่งการหรือการควบคุมได้กระทำในอีกประเทศหนึ่ง หรือความผิดนั้นกระทำลงในประเทศหนึ่งแต่มีผลกระทบที่สำคัญเกิดขึ้นในอีกประเทศหนึ่ง ซึ่งในปัจจุบันนโยบายการเปิดระบบเศรษฐกิจเสรี การเดินทาง การติดต่อค้าขายระหว่างชาติต่าง ๆ มีมากขึ้น ทำให้เกิดการผสมผสานกันระหว่างอาชญากรรมรูปแบบเดิมกับอาชญากรรมรูปแบบใหม่ที่อาชญากรใช้เป็นช่องทางแสวงหาประโยชน์จากการค้าและธุรกิจผิดกฎหมายตามมา เช่น การลักลอบค้ายาเสพติดและของต้องห้ามต่าง ๆ การคมนาคมขนส่งที่มีความเชื่อมโยงกันทำให้เกิดความสะดวกในการเข้าเมืองและการเคลื่อนตัวของอาชญากรเพื่อข้ามแดนเข้าสู่ประเทศต่าง ๆ ความก้าวหน้าในการติดต่อทางไกลและระบบข้อมูลในการค้าขายระหว่างประเทศสามารถใช้เป็นเครือข่ายของอาชญากร เพื่อติดต่อในหมู่พวกตนและยังทำธุรกรรมที่ผิดกฎหมายได้อย่างรวดเร็ว อาชญากรต่างประเทศมีความทันสมัยมากกว่าเดิม ใช้เทคนิคและเครื่องมือสมัยใหม่ในการทำธุรกิจที่ผิดกฎหมาย และคอยขัดขวางความพยายามของฝ่ายบังคับใช้กฎหมายอีกด้วย

2.5 ปัญหาอาชญากรรมลูกผสมเกี่ยวกับอาชญากรรมคอปกขาว เป็นอาชญากรรมที่ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่อยู่ในหน้าที่การงาน มีอำนาจและใช้ตำแหน่งแสวงหาผลประโยชน์ในทางไม่ชอบให้แก่ตนเองและพรรคพวก (Caldwell 1965, 16-17) ได้แก่ การคอร์รัปชัน การรับสินบน ส่วย ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศชาติจำนวนมาก โดยมีสาเหตุมาจากความโลภ (greed) ความจำเป็น (need) ศีลธรรม (moral) และปัจจัยต่าง ๆ ของสังคมไทย ซึ่งปัญหาดังกล่าวปรากฏให้เห็นความเป็นลูกผสมของการก่ออาชญากรรมที่เป็นการผสมผสานระหว่างอาชญากรรมรูปแบบเดิมและอาชญากรรมรูปแบบใหม่ ได้แก่ คดีจำนำข้าวและคดีโกงลำไย ซึ่งเป็นอาชญากรรมรูปแบบใหม่ที่ผู้เสียหายเข้าถึงการรับรู้นโยบายดังกล่าวได้รวดเร็วและทั่วถึงจากสื่อมวลชนและสื่อสังคมช่องทางที่หลากหลาย รวมทั้งการไหลบ่าของข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ จากเทคโนโลยีออนไลน์ สร้างความเชื่อและแรงจูงใจให้ผู้เสียหายเข้าร่วมโครงการจึงทำให้ถูกชักจูงได้ง่าย สำหรับคดีทุจริตโรงพัก คดีสนามฟุตบอลโรงเรียน คดีคลองด่าน คดีป้ายโฆษณาบ้อมตำรวจ คดีปลัดคมนาคม คดีนกน้อยในไร่ส้ม คดีบางกอกฟิล์มเฟส และคดีรถหรูนำเข้าเกย์มาร์เก็ตนั้น ผู้คอร์รัปชันเป็นผู้ที่มีการศึกษา ใช้ความรู้ความสามารถที่เป็นการผสมผสานรูปแบบของการก่ออาชญากรรมต่าง ๆ โดยใช้บรรดาเทคนิควิธี ทักษะ

วิธีการ องค์ความรู้ หรือวิธีคิดที่เป็นองค์รวม มีความสลับซับซ้อน เคลื่อนไหวผ่านพื้นที่สาธารณะ รวมกลุ่มเป็น ขบวนการ เชื่อมโยงเป็นเครือข่าย ทำให้การคอร์รัปชันสะดวกยิ่งขึ้น ได้ประสิทธิภาพสูงสุด และติดตามตัวหรือ หาพยานได้ยาก

2.6 ปัญหาอาชญากรรมลูกผสมเกี่ยวกับอาชญากรรมเศรษฐกิจ เป็นการกระทำผิดต่อ กฎหมายซึ่งมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ โดยไม่ได้จำกัดเฉพาะความผิดตามกฎหมาย อาญาเท่านั้น ซึ่งผู้กระทำความผิดดังกล่าวมักจะเป็นผู้ที่มีสถานภาพในทางสังคม มีตำแหน่งหน้าที่การงานและ ความรู้ โดยก่อให้เกิดผลเสียหาย ทำลายความเชื่อถือ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และประเทศชาติ เช่น การโกงเงินประกัน การโกงภาษี การโกงลูกค้า การโกงการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ การฟอกเงิน การขโมย ทรัพย์สินทางปัญญา อาชญากรรมเกี่ยวกับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วน แคร่ลูกโซ่ การปลอมแปลงเงินตรา บัตร เครดิต การปั่นหุ้น เป็นต้น (Thaweeyot Sriket 2014, 2-16) ซึ่งปัญหาอาชญากรรมดังกล่าวได้แสดงให้เห็นถึง การผสมผสานรูปแบบต่าง ๆ ของการก่ออาชญากรรมที่สร้างความรุนแรงของปัญหาและซับซ้อนมากขึ้น อัน เป็นผลมาจากโลกาภิวัตน์ทางเศรษฐกิจที่มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาสังคมให้เป็นสังคมสมัยใหม่ ความ เจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีและสิ่งต่าง ๆ ในสังคมไทย ทำให้อาชญากรรมสามารถก่อเหตุได้ง่ายและสะดวก ยิ่งขึ้น ทะลุทะลวงพื้นที่และสังคมต่าง ๆ กระทำการได้อย่างลับ ๆ และเกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตประจำวันของคน ไทย

2.7 ปัญหาอาชญากรรมลูกผสมเกี่ยวกับอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์และไซเบอร์ เป็น การกระทำใด ๆ ที่ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ โดยผู้กระทำได้รับผลประโยชน์ตอบแทน และในการสืบสวน สอบสวนของเจ้าหน้าที่เพื่อนำผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีต้องใช้ความรู้ทางเทคโนโลยีเช่นเดียวกัน การประกอบ อาชญากรรมได้ก่อให้เกิดความเสียหายต่อประเทศในวงกว้าง ซึ่งเป็นการผสมผสานกันระหว่างอาชญากรรมรูป แบบเดิม รูปแบบใหม่ และรูปแบบอื่น ๆ ในอนาคต เช่น การโจมตีทางไซเบอร์ การขโมยข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต การปกปิดความผิดของตัวเองโดยใช้ระบบการสื่อสาร การละเมิดลิขสิทธิ์ปลอมแปลงรูปแบบและเลียนแบบ ระบบซอฟต์แวร์ การเผยแพร่ภาพ เสียงลามกอนาจารและข้อมูลที่ไม่เหมาะสม การฟอกเงิน การก่อวินาศกรรม คอมพิวเตอร์โดยการทำลายระบบสาธารณูปโภค ระบบจ่ายน้ำ จ่ายไฟ และการจราจร (Settapong Malisuwan 2015) การหลอกลวงให้ร่วมค้าขายหรือลงทุนปลอม การลักลอบใช้ข้อมูลเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ การขโมย รหัสบัตรเครดิต การใช้คอมพิวเตอร์ในการโอนบัญชีผู้อื่นเป็นของตนเอง เป็นต้น โดยอาชญากรรมดังกล่าว ในอนาคตทั้งภาครัฐและภาคเอกชนทุกบริษัทไม่ว่าเล็กหรือใหญ่ ล้วนแต่เป็นเป้าหมายของอาชญากรรมไซเบอร์ และเพิ่มมากขึ้นหลายเท่าตัวในโลกดิจิทัล เพราะการเชื่อมต่อระหว่างกันของมนุษย์ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และ องค์การจะทำให้เกิดช่องโหว่ขึ้นและเปิดโอกาสให้เกิดภัยคุกคามได้ง่ายยิ่งขึ้น โดยสาเหตุของการคุกคามนั้น มา จากการเปลี่ยนแปลงภายหลังเกิดวิกฤติเศรษฐกิจโลก ตลอดจนมีการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ เพิ่มมากขึ้น อีกทั้ง ระบบนิเวศทางไซเบอร์มีความเกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตและการดำเนินงานในองค์กรต่าง ๆ จึงเป็นไปได้ อย่างมากที่จะเกิดอาชญากรรมทางไซเบอร์เพิ่มขึ้นทั้งในการทำงานและการใช้งานภายในที่พักอาศัย

3. ปัญหาอาชญากรรมลูกผสมอื่น ๆ และในอนาคตในสังคมไทย

3.1 ปัญหาอาชญากรรมลูกผสมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เป็นอาชญากรรมที่เกิดขึ้นจากการทำให้สิ่งแวดล้อมได้รับความเสียหาย (McLaughlin, Muncie and Hughes 2003, 112-113) เช่น การก่อให้เกิดมลพิษในน้ำ อากาศ พื้นดิน การทำลายป่าไม้ การทำลายระบบนิเวศน์ เป็นต้น ซึ่งปัญหาอาชญากรรมดังกล่าวเป็นการผสมผสานกันระหว่างอาชญากรรมรูปแบบเดิม อาชญากรรมรูปแบบใหม่ และอาชญากรรมรูปแบบอื่น ๆ ในอนาคต ที่จะเป็นภัยคุกคามต่อสิ่งแวดล้อมที่รุนแรง ตามปริมาณความต้องการในสิ่งต่าง ๆ ที่เพิ่มขึ้นของคนสังคมไทย เช่น การตัดไม้ทำลายป่าอันเกิดจากพลังการผลิตของอุตสาหกรรมป่าไม้ การทำเกษตรกรรมที่ทำให้สภาพดินเลวลงและการสร้างความแห้งแล้งให้เกิดขึ้นจากการใช้สารเคมี ปัญหามลพิษทางอากาศและ/หรือบรรยากาศที่เกิดจากการเผาป่าไม้ ไอเสียรถยนต์ ขยะและกากของเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม ปัญหามลพิษจากน้ำเสียที่เกิดจากโรงงานอุตสาหกรรม หรือมลพิษอื่น ๆ ที่เกิดจากมลพิษจากเสียง เป็นต้น

3.2 ปัญหาอาชญากรรมลูกผสมเกี่ยวกับอุบัติเหตุ เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างไม่คาดหวังและไม่ตั้งใจในเวลาและสถานที่แห่งหนึ่ง เกิดขึ้นโดยไม่มีสิ่งบอกเหตุล่วงหน้าแต่มีสาเหตุและส่งผลกระทบที่สามารถชี้วัดได้ เช่น อุบัติเหตุบนท้องถนน ตึกถล่ม ตกตึก ไฟไหม้ โดนพิษ เครื่องจักรอุตสาหกรรม เป็นต้น (Niwat Soimalee 2013, 3-12) ซึ่งเกิดจากการพัฒนาวิถีชีวิตของคนไทย ที่เริ่มจากการดำเนินชีวิตแบบดั้งเดิมเข้ามาสู่ชีวิตคนเมือง มีการเปลี่ยนแปลงด้านความเป็นอยู่จากการพึ่งพาตัวเองมาสู่ศรัทธาการพึ่งพาพัฒนาการด้านความสะดวกสบายจากสิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ แต่ก็ทำให้คนในสังคมไทยต้องเผชิญกับปัญหาอาชญากรรมรูปแบบใหม่และอาชญากรรมรูปแบบอื่น ๆ ในอนาคต ที่ได้จากสิ่งประดิษฐ์เหล่านั้น โดยเฉพาะเครื่องจักรกล ยานยนต์ สารเคมีและสารพิษต่าง ๆ ทำให้มนุษย์ต้องประสบอันตรายมากมายในการดำเนินชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพ โดยเฉพาะการเคลื่อนย้ายขนส่งต่าง ๆ ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม ซึ่งในประเทศไทยการบาดเจ็บล้มตายจากอุบัติเหตุมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว อุบัติเหตุไม่เพียงทำให้เสียชีวิตแต่ยังก่อให้เกิดความพิการและเป็นภาระของสังคมอีกด้วย

3.3 ปัญหาอาชญากรรมลูกผสมเกี่ยวกับชีวภาพหรือการเกิดโรคระบาด เป็นการระบาดของเชื้อก่อโรค (pathogen) ที่แพร่กระจายได้อย่างง่ายดายจากคนสู่คนทั่วโลก เช่น กาฬโรค อหิวาตกโรค ไข้หวัดใหญ่เอเซีย ไข้หวัดใหญ่ฮ่องกง เชื้อไอวี/เอดส์ ไข้หวัดใหญ่ 2009 และไวรัสโคโรนา 2019 เป็นต้น (World Health Organization 2020, 2) นอกจากความเสี่ยงในการที่จะติดเชื้อจากโรคระบาดแล้ว ยังมีปัญหาอาชญากรรมลูกผสมเกิดขึ้นช่วงเวลาดังกล่าว ที่เป็นอาชญากรรมรูปแบบเดิม เช่น อาชญากรรมจากสภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำ สภาวะการจ้างงานถดถอย ปัญหาหนี้สิน การฆ่าตัวตาย คดียาเสพติดรายย่อยที่จะเพิ่มสูงขึ้น ตามมาด้วยคดีอื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่อง และการลักทรัพย์ ผสมผสานกับอาชญากรรมรูปแบบใหม่ ๆ เทคโนโลยีใหม่ ๆ และกฎกติกาใหม่ ๆ ทำให้เกิดช่องว่างในการเข้าไปหลอกลวงฉ้อโกง โดยเฉพาะการหลอกลวงผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ เช่น การหลอกโอนเงิน การฉ้อโกงจากการขายของออนไลน์โดยได้รับสินค้าไม่ตรงตามที่สั่ง หรือไม่ได้รับสินค้า การหลอกรักออนไลน์ การค้ำมนุษย์ออนไลน์ การขโมยตัวตน และไซเบอร์บูลลี่ เป็นต้น ซึ่งปัญหาอาชญากรรม

ลูกผสมเกี่ยวกับชีวภาพหรือการเกิดโรคระบาดในอนาคตนี้จะไม่คงที่ แต่จะสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ตามการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมไทยในขณะนั้น

บทวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุของปัญหาอาชญากรรมลูกผสมในสังคมไทย

จากแนวคิด สถานการณ์ รูปแบบ และผลกระทบของปัญหาอาชญากรรมลูกผสมในสังคมไทยที่กล่าวมาข้างต้น ผู้เขียนได้สังเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาอาชญากรรมลูกผสมในสังคมไทย ดังนี้

3.1 การเปลี่ยนแปลงสังคมโดยเทคโนโลยีกับปัญหาอาชญากรรมลูกผสมในสังคมไทย

3.1.1 เทคโนโลยี (technology) ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมีความเกี่ยวข้องกับการเกิดอาชญากรรมลูกผสม เพราะการที่ต้องพึ่งพาเทคโนโลยีที่เป็นการอำนวยความสะดวก การเข้าถึงข้อมูล หรือมีความจำเป็นต้องใช้ ย่อมทำให้ผู้คนสามารถนำไปใช้หาประโยชน์ในทางที่ผิด ขณะเดียวกันเทคโนโลยีก็ได้กลายเป็นแหล่งที่ส่งเสริมการตกเป็นผู้เสียหายได้เหมือนกันขึ้นอยู่กับคนที่นำไปใช้ (Winner 1977, 57-78) ซึ่งกรรมวิธีทางเทคนิคของเทคโนโลยีต่าง ๆ ในการก่ออาชญากรรมลูกผสมนั้น มีเหตุผลเพื่อที่จะไปให้ถึงและได้ประสิทธิผลสูงสุดในการก่ออาชญากรรม รวมทั้งการครอบครองเทคโนโลยีจะทำให้เกิดความได้เปรียบอีกด้วย (Borgmann 1984, 40-45)

3.1.2. การเคลื่อนย้าย (mobility) ในระยะเวลาหลายทศวรรษที่ผ่านมา เกิดการเคลื่อนย้ายของผู้คนทั่วโลกในรูปแบบต่าง ๆ (Urry 2000, 12-13) โดยสาเหตุของปัญหาอาชญากรรมลูกผสมเกิดขึ้นจากการปะทะกันของผู้คน วิถีชีวิต อุดมการณ์ ค่านิยมทางวัฒนธรรมรูปแบบของชีวิต ความขัดแย้ง และความเป็นพลวัตทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับโลก ผลผลิตที่หลากหลายของการเคลื่อนย้ายช่วยลดระยะเวลาหรือใช้เวลาน้อยในข้ามพรมแดนและข้ามวัฒนธรรม ทำให้อาชญากรรมลูกผสมเกิดขึ้นได้ในการใช้ชีวิตประจำวัน ผู้ก่ออาชญากรรมมีการรวมตัวกลุ่มเป็นเครือข่ายหรือองค์กร ใช้เทคโนโลยี ไร้พรมแดน เข้าไปในพื้นที่ส่วนตัวโดยไม่ต้องเผชิญหน้า ส่งผลให้การก่ออาชญากรรมมีความสลับซับซ้อนและเชื่อมโยงไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ได้

3.1.3 ความเป็นพลเมืองโลก (cosmopolitanism) และเครือข่ายสังคม (social networks) เป็นการเปิดตนเองสู่โลกกว้าง ยอมรับความเป็นอื่นเข้ามาสัมพันธ์กับตนเอง ซึ่งความเป็นพลเมืองโลกเป็นแนวคิดที่เก่าแก่มากตั้งแต่สมัยกรีกโบราณ ตั้งแต่ยุครู้แจ้ง (enlightenment) ถึงสมัยของนักปรัชญาเยอรมันอย่างอิมมานูเอล คานท์ (Immanuel Kant) และนักเศรษฐศาสตร์การเมืองอย่างอดัม สมิท (Adam Smith) ต่างก็มีส่วนสนับสนุนแนวคิดนี้ในยุคสมัยใหม่ทั้งสิ้น (Chatchada Kumlungpat 2020, 1-2) แนวคิดดังกล่าวทำให้ผู้ก่ออาชญากรรมลูกผสมสามารถใช้ช่องทางที่หลากหลายเข้ามาปฏิสัมพันธ์กับผู้เสียหายได้ง่ายมากยิ่งขึ้น สามารถเลือกเป้าหมายที่คุ้มค่าได้จากการเปิดเผยตัวตนในทุกพื้นที่ทางสังคมที่เชื่อมต่อกัน ส่งผลให้ผู้ก่ออาชญากรรมมีแรงจูงใจให้ก่ออาชญากรรมลูกผสมมากขึ้น เพราะเห็นว่าจะสามารถก่อเหตุได้ง่าย หลากหลายวิธี และได้ผลที่คุ้มค่ามากยิ่งขึ้น

3.1.4 โลกาภิวัตน์ (globalization) เป็นสภาวะโลกที่ไร้พรมแดนที่เป็นผลพวงจากวิวัฒนาการอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ผสมกับความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีทางการสื่อสาร ทำให้ความเป็นไปของโลกหนึ่งสามารถรับรู้ได้ในอีกซีกโลกหนึ่งในเวลาอันรวดเร็ว ซึ่งผลพวงความเจริญแห่งยุคโลกาภิวัตน์นี้จะมีผลกระทบกับทุก ๆ เรื่อง (Chettha Puanghat 2008, 13) โดยการก่ออาชญากรรมลูกผสมจะส่งผลกระทบเชื่อมโยงกันระหว่างระดับท้องถิ่น (local) และระดับโลก (global) อีกทั้งได้ขยายความเข้มข้นให้กับความสัมพันธ์ทางสังคม และความขัดแย้งที่เกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง เป็นผลให้อาชญากรรมลูกผสมมีความสลับซับซ้อน มีผลกระทบรุนแรง และกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวันมากขึ้น

3.1.5 ความซับซ้อน (complexity) เป็นระบบซับซ้อน (complex system) 3 ประเภท คือ ความซับซ้อนที่มีพลวัต (dynamic complexity) ความซับซ้อนทางสังคม (social complexity) และความซับซ้อนที่บานปลาย (generative complexity) ถ้าระบบใดที่มีความซับซ้อนยังมีดีกรีต่ำ การแก้ปัญหาแบบวิธีเดิมก็พอจะทำได้ แต่ถ้าระบบใดที่มีความซับซ้อนสูงจนถึงขั้นสูงยิ่ง วิธีแก้ปัญหาแบบเดิม ๆ จะใช้ไม่ได้ และยิ่งความซับซ้อนทั้ง 3 ประเภทปฏิสัมพันธ์เชื่อมโยงกันและกัน ระบบจะเดินไม่ปกติ พลิกผันได้ง่าย สถานการณ์และพฤติกรรมจะขึ้น ๆ ลง ๆ มีทิศทางที่คาดเดายาก สภาวะเช่นนี้จะเปราะบาง เรื่องเล็ก ๆ สามารถส่งผลกระทบปฏิกิริยาลูกโซ่ จนบานปลายกลายเป็นเรื่องใหญ่ (Chaiwat Thirapantu 2016, 1) เช่นเดียวกับการคิดและวิธีการก่ออาชญากรรมลูกผสมของอาชญากรที่มีความหลากหลายและสลับซับซ้อน มีทิศทางที่คาดเดายาก ไม่สามารถเข้าใจได้โดยง่าย กระทั่งในทฤษฎีของสังคมไทย และไม่สามารถแก้ไขปัญหอาชญากรรมลูกผสมด้วยวิธีการแบบเดิมเพียงแบบเดียวได้

3.1.6 ความเป็นสมัยใหม่ (modernity) และสังคมแห่งความเสี่ยงอันตราย (risk society) เป็นความสัมพันธ์ระหว่าง “ความเสี่ยง” กับ “ความเป็นสมัยใหม่” เป็นลักษณะและมุมมองที่คนในยุคปัจจุบันมีต่อภัยอันตราย และความเสี่ยงนั้นแตกต่างจากในอดีต ในยุคโบราณภัยอันตรายสำคัญของมนุษย์ล้วนแต่เป็นภัยธรรมชาติ ซึ่งผู้คนมองว่ามีสาเหตุจากอำนาจเหนือธรรมชาติไม่ว่าจะเป็นพระเจ้า เทพเจ้า ปีศาจ ซึ่งมนุษย์ไม่สามารถควบคุมจัดการอะไรได้ ต่อมาเมื่อวิทยาการความรู้ทางวิทยาศาสตร์เจริญรุ่งเรือง ได้ทำให้การควบคุมจัดการภัยจากธรรมชาติมีประสิทธิภาพมากขึ้น อันตรายที่กลายเป็นความเสี่ยงหลักของมนุษย์กลายเป็นพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของมนุษย์ เช่น โรคระบาด การเกิดอุบัติเหตุ อาชญากรรม เป็นต้น ความเสี่ยงกลายเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นเอง (Chettha Puanghat 2016, 18) การที่สังคมไทยอาศัย “ความเป็นสมัยใหม่” เช่น ระบบการผลิตแบบอุตสาหกรรม ความรู้วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เพื่อสร้างความก้าวหน้าให้สังคม จนนำพาตัวเองเผชิญความเสี่ยงลักษณะแบบใหม่เป็นปัญหาอาชญากรรมลูกผสมที่ทำให้เกิดเป็นภัยคุกคามหลากหลายรูปแบบ ทั้งที่อยู่ห่างไกลก็สามารถได้รับผลกระทบและสามารถเกิดขึ้นกับทุก ๆ คนได้

3.1.7 ความเป็นสาธารณะ (public space) เป็นพื้นที่ในโลกทางสังคมซึ่งปัจเจกบุคคลมาพบปะ พูดคุยและอภิปรายกันอย่างเสรีในประเด็นปัญหาทางสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ ซึ่งประเด็นจากการอภิปรายได้เถียงปัญหา ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ จะถูกตีแผ่แลกเปลี่ยนกันในพื้นที่สาธารณะ ก่อให้เกิดการรับรู้

ร่วมกันและนำไปสู่การตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมและกิจกรรมทางการเมืองของสาธารณชนในอันดับต่อไป (Kusuma Kuyai 2013, 1-2) แนวคิดเรื่องนี้ได้สะท้อนให้เห็นถึงความสนใจในเรื่องของการสื่อสารที่เรียกว่าความมีเหตุผลเชิงการสื่อสาร (communicative rationality) ที่จะทำให้ความเป็นตัวตน (selfhood) ทั้งระดับปัจเจกและระดับสังคมเกิดขึ้นได้ นั้นหมายความว่า การสื่อสารเป็นเงื่อนไขสำคัญสำหรับการปลดปล่อยสังคมให้มีเสรีภาพ (Kanchana Kaewthep, Kitti Gunpai and Parichart Sthapitanonda 2000, 55-60) สื่อมวลชนมีอิทธิพลและมีบทบาทอย่างมากในพื้นที่สาธารณะ ด้วยความสามารถในการกระจายข้อมูลข่าวสารและความคิดเห็นออกไปในวงกว้างผ่านเทคโนโลยีที่นับวันจะยิ่งทวีความก้าวหน้า รวดเร็วและซับซ้อนมากขึ้น ทำให้ทัศนะพื้นฐานในเรื่องของความมีเหตุผลเป็นทัศนะที่ผิดพลาด จากการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่บิดเบือนจนเกิดเป็นความขัดแย้ง ความสับสนของคนในสังคมเกิดเป็นปัญหาอาชญากรรมลึกลับในหลากหลายรูปแบบ เช่น ความขัดแย้งทางความคิด ความเกลียดชัง การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ เหตุการณ์ความรุนแรงต่าง ๆ หรือการต่อสู้ทางการเมือง เป็นต้น

3.2 แนวคิดอาชญาวิทยากับปัญหาอาชญากรรมลึกลับในสังคมไทย

3.2.1 แนวคิดของสำนักอาชญาวิทยาดั้งเดิม (classical school of criminology) มีความเชื่อว่ามนุษย์มีอิสรภาพในทางความคิด มีเสรีภาพในการเลือก มีการคิดคำนึงถึงผลดีและผลเสียในการกระทำ กล่าวคือมนุษย์มีเจตจำนงอิสระ (free will) ในการตัดสินใจเลือกการกระทำสิ่งใดก็ได้ (Sumontip Jitsawang [2019], 60-65) ซึ่งปัญหาอาชญากรรมลึกลับในสังคมไทย ผู้กระทำผิดมีอิสระทางความคิดและการตัดสินใจในการก่ออาชญากรรม เนื่องจากผู้กระทำผิดเห็นว่าสามารถหลบหลีกการถูกจับกุมจากเจ้าหน้าที่และไม่ถูกลงโทษจากกระบวนการยุติธรรม จึงไม่มีความเกรงกลัวต่อกฎหมายหรือบทลงโทษในประเทศไทย เพราะใช้ความหลากหลายของผลผลิตต่าง ๆ ในสังคมไทยเข้าช่วยในการก่ออาชญากรรมลึกลับ และยังก่อเหตุบ่อยขึ้นรุนแรงมากขึ้น เพราะเห็นว่าผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการประกอบอาชญากรรมลึกลับมีความคุ้มค่ามากกว่าโทษที่จะได้รับ ประกอบกับมีความโลภจึงทำให้ตัดสินใจที่จะก่ออาชญากรรมได้ง่ายขึ้น

3.2.2 แนวคิดของสำนักปฏิฐานนิยม (positive school of criminology) มีความเชื่อว่า การกระทำของมนุษย์ถูกกำหนดและหล่อหลอมขึ้นจากปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งอยู่นอกเหนือการควบคุมของมนุษย์ มนุษย์จึงไม่สามารถเลือกกระทำการใด ๆ ได้อย่างอิสระ จนทำให้มีบุคลิกภาพที่บกพร่องและหันไปสู่การกระทำความผิด (Sumontip Jitsawang [2019], 102-127) ซึ่งนำมาอธิบายปัจจัยเชิงสาเหตุของอาชญากรรมลึกลับได้ ดังนี้

3.2.2.1 สภาพแวดล้อมทางสังคมในระดับมหภาค ได้แก่

1. เศรษฐกิจ ปัจจุบันมีลักษณะเป็นเศรษฐกิจเสรีหรือระบบเปิด เชื่อมโยงและเกิดการแข่งขันกันทั่วโลก โดยสภาพเศรษฐกิจมีผลต่อการประกอบอาชญากรรมลึกลับ กล่าวคือหากประเทศประสบปัญหาด้านเศรษฐกิจ คนในประเทศมีอัตราการว่างงานสูง จะส่งผลให้คนมีการประกอบอาชญากรรมในรูปแบบต่าง ๆ มากขึ้นเพื่อการดำรงชีพอยู่ในสังคม (Sumontip Jitsawang [2019], 104) มีหลากหลายทฤษฎีที่ใช้อธิบายเกี่ยวกับสาเหตุทางเศรษฐกิจโดยเฉพาะระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมที่ครอบงำระบบเศรษฐกิจเสรี

ในปัจจุบัน ที่ก่อให้เกิดความไม่เท่าเทียมและความเหลื่อมล้ำในสังคมก่อให้เกิดปัญหาการเอาเปรียบ จึงประกอบอาชญากรรมลูกผสม เนื่องจากการขาดโอกาสทางสังคม การถูกเอาเปรียบ และการแข่งขันกันสูงในระบบเศรษฐกิจเสรี

2. สังคม ปัจจัยทางด้านสังคมเกี่ยวข้องกับการประกอบอาชญากรรมลูกผสมโดยตรง เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคม มีความสัมพันธ์กันโดยตรงในสังคม (Sumontip Jitsawang [2019], 105) ความเจริญก้าวหน้าในด้านการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เป็นสังคมเสมือน/ไร้พรมแดน ซึ่งเป็นเครือข่ายสังคมสำหรับปัจเจกบุคคล ได้ตอบกันผ่านสื่อเฉพาะ โดยอาจสื่อสารข้ามพรมแดน เพื่อที่จะบรรลุความสำเร็จหรือสิ่งที่สนใจร่วมกัน ส่งผลให้เกิดความหลากหลายของอาชญากรรมลูกผสมขึ้นในสังคมไทยดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

3. การเมือง สำหรับปัจจัยทางการเมืองมีผลต่อการประกอบอาชญากรรมผสมซึ่งเกิดจากความขัดแย้งทางการเมือง เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในสังคมอันเนื่องมาจากความขัดแย้งในสังคม โดยเฉพาะความขัดแย้งระหว่างชนชั้นทางสังคม (Sumontip Jitsawang [2019], 109) ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าในสังคมไทยมีความแตกต่างระหว่างชนชั้น โดยเฉพาะระบบทุนนิยมที่ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางสังคมจนก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมการเมืองตามมา

3.2.2.2 สภาพแวดล้อมทางสังคมในระดับจุลภาค เป็นสิ่งแวดล้อมที่ใกล้ชิดกับบุคคล ทำหน้าที่ในการหล่อหลอมและขัดเกลาพฤติกรรมของคน รวมทั้งการหล่อหลอมพฤติกรรมอาชญากร ซึ่งปัจจัยเชิงสาเหตุด้านสิ่งแวดล้อมในระดับจุลภาค ได้แก่

1. ครอบครัว ปัจจัยครอบครัวมีส่วนสัมพันธ์กับอาชญากรรม โดยมีส่วนสัมพันธ์ต่อบุคลิกภาพของสมาชิกในครอบครัว (Sumontip Jitsawang [2019], 111) เมื่อความเป็นสมัยใหม่ได้สร้างความไม่มั่นคงของความเป็นครอบครัว ส่งผลให้บรรยากาศของครอบครัวต่อสมาชิกเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ก่อให้เกิดอาชญากรรมลักษณะลูกผสมได้ เช่น ครอบครัวลูกกระเบิดที่มีแต่การทะเลาะเบาะแว้ง ครอบครัวยิปซีเป็นครอบครัวที่อพยพ เร่ร่อน ทำให้ไม่มีเวลาในการให้คำสอนอบรมบุตร ครอบครัวดาวกระจายเป็นครอบครัวที่ไม่มีความอบอุ่น พ่อและแม่ต้องทำงานกลับค่ำ ในขณะที่ลูกก็ติดเพื่อน ครอบครัวปรอทเป็นการสร้างครอบครัวขึ้นมาจากความเหงา การให้ความสำคัญกับการมีเพศสัมพันธ์มากกว่าความรัก ซึ่งจะพบในหนุ่มสาวรุ่นใหม่ที่คบกันไม่นานแล้วอาจนำไปสู่การมีครอบครัวที่ไม่พร้อม

2. สถาบันการศึกษาหรือโรงเรียน เป็นสถานที่ในการถ่ายทอดความรู้คุณธรรมให้แก่คนในสังคม โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนที่มารวมอยู่ในโรงเรียนเดียวกันจนเกิดการผสมผสานวัฒนธรรม ภาษา และอื่น ๆ ในโรงเรียน โดยที่ไม่ได้รับการปลูกฝังความรู้คุณธรรมอย่างแท้จริง อาจนำไปสู่ปัญหาการกระทำผิดที่เป็นปัญหาอาชญากรรมลูกผสมขึ้นได้ในอนาคต

3. การคบเพื่อน เพื่อนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดค่านิยม แนวคิด ทักษะในการดำเนินชีวิตภายในกลุ่ม ซึ่งการคบเพื่อนที่รวดเร็วและง่ายขึ้นในปัจจุบัน อาจนำไปสู่การกระทำผิด

หรือการประกอบอาชญากรรมลูกผสมได้ ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีความแตกต่างในการคบหาสมาคม หรือความสัมพันธ์ที่แตกต่าง (Theory of Differential Association) (Sutherland and Cressey 1974, 77-97) ซึ่งได้อธิบายสาเหตุของพฤติกรรมอาชญากรรมว่าเกิดขึ้นจากการเรียนรู้ ไม่ใช่เกิดจากการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษ

4. ที่อยู่อาศัย สภาพของสังคมเมืองได้ถูกพัฒนาให้มีความเจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง เกิดการย้ายถิ่นฐานที่อยู่อาศัยเข้ามาอยู่ในชุมชนเมืองมากขึ้น จนเกิดความแออัดและการแข่งขันในชีวิตประจำวันกันมากขึ้น หากคนอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมหรือที่อยู่อาศัยที่ไม่มีความเหมาะสม เช่น แหล่งอบายมุข ก็อาจเป็นสาเหตุสำคัญที่จะทำให้ประกอบอาชญากรรมลูกผสมได้ง่าย เช่น อบายมุข ยาเสพติด เป็นต้น

5. สื่อ มีบทบาทสำคัญในการก่อให้เกิดพฤติกรรมอาชญากรรม ทั้งการเข้าถึงสื่อและการได้รับการถ่ายทอดจากสื่อ ซึ่งปัญหาอาชญากรรมลูกผสมเกิดขึ้นจากการเลียนแบบพฤติกรรมผู้อื่นและสื่อโดยสื่อได้ถ่ายทอดแนวคิด ค่านิยม แบบแผน ตลอดจนการดำเนินชีวิตให้แก่บุคคลในสังคม ซึ่งหากสื่อมีการถ่ายทอดสิ่งที่ไม่เหมาะสมแก่เด็กและเยาวชน อาจทำให้เด็กและเยาวชนเกิดการเลียนแบบ อันอาจนำไปสู่การกระทำผิด (Sumontip Jitsawang [2019], 116) ตัวอย่างของสื่อที่มีผลต่อการประกอบอาชญากรรมลูกผสม ได้แก่ เลียนแบบโฆษณา เลียนแบบรายการ ค่านิยมด้านวัตถุ การถ่ายทอดความรุนแรง การฆ่าตัวตาย การค้ายาเสพติด โสเภณี สุตรประกอบระเบิด ผ่านทางโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และเกมส์ต่าง ๆ เป็นต้น

6. ศาสนา เป็นสถาบันที่มีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังและถ่ายทอดแนวคิดการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องแก่บุคคลในสังคม ซึ่งหากคนในสังคมไม่มีศาสนาเป็นที่ยึดมั่นในการประพฤติปฏิบัติตนที่ถูกต้องอาจทำให้เกิดการประกอบอาชญากรรม ในปัจจุบันการบิดเบือนหลักหรือคำสอนของศาสนา สร้างความขัดแย้งให้เกิดขึ้น นำมาซึ่งปัญหาอาชญากรรมลูกผสม เช่น การก่อความไม่สงบเรียบร้อย หรือก่อการร้าย ที่ขยายวงกว้างภายในประเทศและต่างประเทศ เป็นต้น

7. อบายมุข เป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลเกิดความเสื่อมและกระทำผิด ซึ่งหากคนในสังคมอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยอบายมุขหรือเป็นผู้ที่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข อาจเป็นหนทางไปสู่การประกอบอาชญากรรม โดยปัญหาอาชญากรรมลูกผสมในปัจจุบัน อบายมุขจะแฝงมาในรูปแบบออนไลน์มากขึ้น เช่น เล่นการพนันออนไลน์ การขายบริการทางเพศออนไลน์ เป็นต้น

8. ความเปลี่ยนแปลงด้านอาชีพ (การใช้เทคโนโลยี/ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence)/ต่างดาว) การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีที่หลากหลายในปัจจุบันเข้ามาแทนภาคแรงงานหรือในอุตสาหกรรม ส่งผลให้เกิดการเลิกจ้าง มีผลกระทบต่อภาคแรงงาน การว่างงาน ทำให้หันไปก่ออาชญากรรมได้ง่ายขึ้น

3.2.2.3 ปัจจัยด้านกายภาพและชีวภาพ

1. กายภาพ/ร่างกาย พฤติกรรมเบี่ยงเบนหรืออาชญากรรมเกิดจากการเจ็บป่วยหรือความผิดปกติของร่างกาย เป็นสิ่งที่บีบบังคับให้คนมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน อาชญากรอาจเป็นผู้ที่มีสภาพร่างกายผิดปกติไม่สามารถควบคุมตัวเองได้ เช่น เป็นผู้ที่ไม่สามารถระงับความต้องการทางเพศได้เพราะมีความผิดปกติของฮอร์โมนทางเพศ หรือผู้ที่มีอาการทางประสาทไม่สามารถควบคุมตัวเองได้อาจนำไปสู่การทำร้ายหรือฆ่าผู้อื่น (Sumontip Jitsawang [2019], 119) ปัจจุบันการไม่ยอมรับในชาติกำเนิด เชื้อชาติ สีผิว หรือเพศสภาพ ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงร่างกายและอวัยวะ ซึ่งสามารถกระทำได้อย่างเสรี เพราะวิทยาการทางการแพทย์มีความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง นำมาซึ่งการก่ออาชญากรรม การฆาตกรรมเพื่อซื้อขายอวัยวะภายในร่างกาย

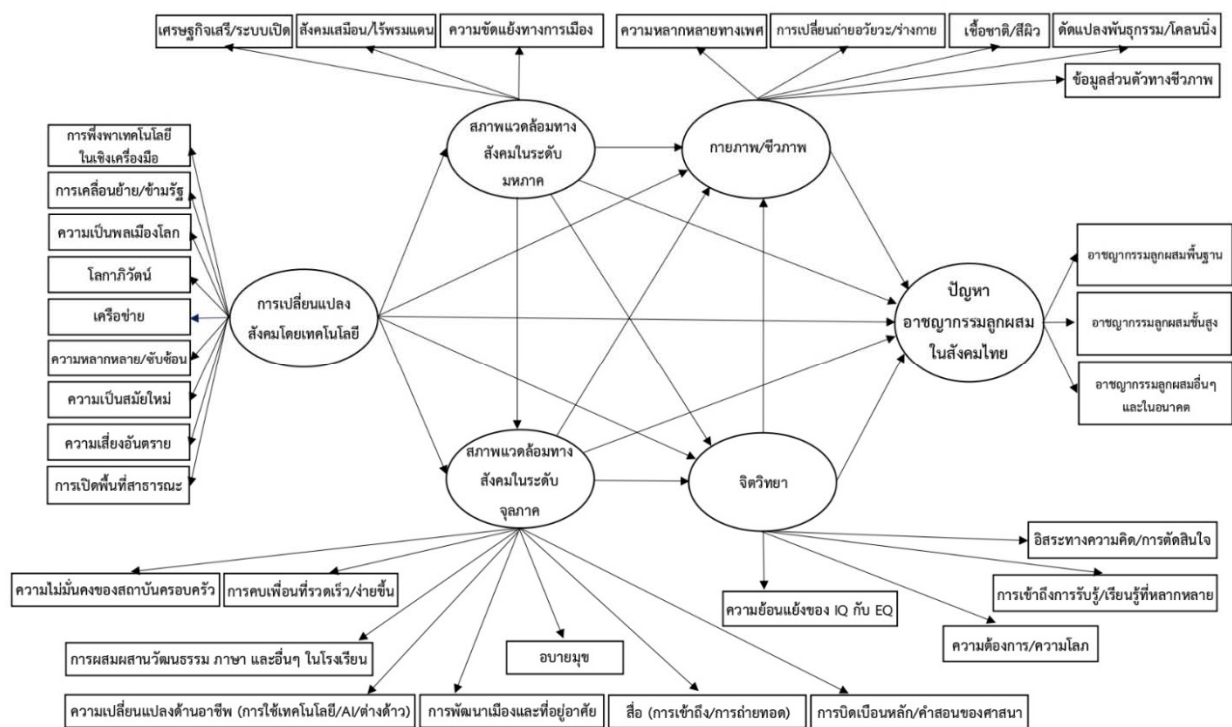
2. ชีวภาพ ปัจจัยเชิงสาเหตุของปัญหาอาชญากรรมลูกผสมที่เกิดจากความก้าวหน้าทางชีวภาพ เช่น การดัดแปลงพันธุกรรม/โคลนนิ่งจากลักษณะทางพันธุกรรม (cloning) ที่เป็นการสำเนามนุษย์และเป็นการละเมิดความเป็นมนุษย์ การขโมยข้อมูลส่วนตัวทางชีวภาพเพื่อเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล หรือทำธุรกรรมทางการเงิน รวมทั้งพฤติกรรมอาชญากรที่เกิดจากต่อมไร้ท่อผิดปกติทำให้มีการผลิตฮอร์โมนมากจนส่งผลต่อการขาดความยับยั้งชั่งใจและการประกอบอาชญากรรม เช่น ผู้ที่ก่อคดีข่มขืนเนื่องจากต่อมไร้ท่อมีการผลิตฮอร์โมนทางเพศมากทำให้ไม่สามารถควบคุมความต้องการทางเพศได้ เป็นต้น

3. จิตใจ ความย่นแย้งของสติปัญญา (intelligence quotient) หรือ ความฉลาดในการใช้เหตุผลกับความฉลาดทางอารมณ์ (emotional quotient) หรือความมั่นคงทางอารมณ์ของคนในสังคมปัจจุบัน ส่งผลให้ความอยาก (id) ความถือตัวเองเป็นสำคัญ (ego) และความรู้สึกผิดชอบ (superego) เปลี่ยนแปลงไป เกิดความไม่สมดุลของจิตใจนำไปสู่การประกอบอาชญากรรมลูกผสม ซึ่งมนุษย์จะไม่ประกอบอาชญากรรม หากจิตใจสามารถยับยั้งชั่งใจในการกระทำความผิด ความต้องการ/ความโลภเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาอาชญากรรมลูกผสม เพราะว่าหากมนุษย์ไม่ได้รับการตอบสนองในความต้องการต่าง ๆ อาจนำไปสู่การตัดสินใจประกอบอาชญากรรม

3.2.3 ทฤษฎีกิจวัตรประจำวัน (routine activities theory) เป็นกิจวัตรหรือการกระทำโดยของบุคคลที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งเป็นประจำ เช่น การออกไปทำงาน ปล่อยให้บ้านไม่มีคนเฝ้า การสวมใส่เครื่องประดับที่มีราคาแพง และหมายรวมถึงลักษณะของบุคคลที่อาจตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมได้ง่าย เช่น เพศหญิงอายุน้อย หรืออายุมาก เป็นต้น ทำให้อาชญากรสังเกตและวางแผนได้ว่าคนคนนี้จะทำอะไรต่อไป (Sudsanguan Suthisorn 2004, 75-79) แนวคิดดังกล่าวจึงเป็นช่องทางสำคัญที่ทำให้อาชญากรก่ออาชญากรรมลูกผสมในปัจจุบัน เมื่อบุคคลมีความเสี่ยงต่อการตกเป็นผู้เสียหายจากแบบแผนของการดำเนินชีวิต หรือจากกิจวัตร หรือนิสัยประจำกระทำเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ อาจเข้าไปสัมผัสโดยตรงกับสิ่งที่มีความผิดหรือผู้กระทำความผิดจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน จึงเป็นโอกาสทำให้ผู้กระทำผิดเห็นช่องทางในการก่ออาชญากรรม สอดคล้องกับการขาดกฎหมายในการคุ้มครองและการขาดผู้คุ้มครอง เมื่อครบ

ทั้ง 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ผู้กระทำความผิดที่ได้รับแรงจูงใจ บุคคลที่เหมาะสมต่อการตกเป็นเหยื่อ และการขาดผู้คุ้มครองหรือผู้ดูแล จึงทำให้เกิดอาชญากรรมได้ในที่สุด

จากที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น ผู้เขียนสามารถสรุปปัจจัยเชิงสาเหตุของปัญหาอาชญากรรมลูกผสมในสังคมไทยได้ ดังนี้

ภาพที่ 1 แสดงปัจจัยเชิงสาเหตุของปัญหาอาชญากรรมลูกผสมในสังคมไทย

บทสรุปลักษณะสำคัญของปัญหาอาชญากรรมลูกผสมในสังคมไทยและข้อเสนอแนะ

การปรากฏให้เห็นถึงความหลากหลายของปัญหาอาชญากรรมที่สำคัญในสังคมไทย ทำให้อาชญากรรมถูกปรับเปลี่ยนมากกว่ารูปแบบเดียวเป็นอาชญากรรมลูกผสม ซึ่งเป็นการผสมผสานกันระหว่างอาชญากรรมรูปแบบต่าง ๆ ทั้งอาชญากรรมรูปแบบเดิม อาชญากรรมรูปแบบใหม่ และอาชญากรรมรูปแบบอื่น ๆ ในอนาคต เป็นอาชญากรรมแบบเบ็ดเสร็จ มีความซับซ้อน เชื่อมโยงจากปัจจัยเชิงสาเหตุ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงสังคมโดยเทคโนโลยี ประกอบด้วยพัฒนาการทางเทคโนโลยี/ชีวภาพในเชิงเครื่องมือ การเคลื่อนย้าย/ข้ามรัฐ ความเป็นพลเมืองโลก โลกาภิวัตน์ เครือข่ายทางสังคม ความซับซ้อน ความเป็นสมัยใหม่ ความเสี่ยงอันตราย และการเปิดพื้นที่สาธารณะ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมในระดับมหภาค ประกอบด้วยเศรษฐกิจเสรี/ระบบเปิด สังคมเสมือน และความขัดแย้งทางการเมือง ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมในระดับจุลภาค ประกอบด้วยความไม่มั่นคงของสถาบันครอบครัว การผสมผสานวัฒนธรรม ภาษา

และอื่น ๆ ในโรงเรียน การคบเพื่อนที่รวดเร็ว/ง่ายขึ้น การพัฒนาเมืองและที่อยู่อาศัย ความเปลี่ยนแปลงด้านอาชีพ (การใช้เทคโนโลยี/ปัญญาประดิษฐ์ (AI)/ต่างดาว) อบายมุข สื่อ (การเข้าถึง/การถ่ายทอด) และการบิดเบือนหลัก/คำสอนของศาสนา ปัจจัยด้านกายภาพ/ชีวภาพ ประกอบด้วยความหลากหลายทางเพศ การเปลี่ยนถ่ายอวัยวะ/ร่างกาย เชื้อชาติ/สีผิว ดัดแปลงพันธุกรรม/โคลนนิ่ง และข้อมูลส่วนตัวทางชีวภาพ และปัจจัยด้านจิตวิทยา ประกอบด้วยความย้อนแย้งของ IQ กับ EQ ความต้องการ/ความโลภ การเข้าถึงการรับรู้/เรียนรู้ที่หลากหลาย และอิสระทางความคิด/การตัดสินใจ ที่ประสานสอดคล้องกับวิธีการก่ออาชญากรรม ทำให้ไม่สามารถเข้าใจรูปแบบที่แท้จริงของอาชญากรรมที่เกิดขึ้นได้โดยง่าย นอกจากนี้แล้วอาชญากรรมลูกผสมจะแตกต่างกันขึ้นอยู่กับอาชญากรผู้วางแผนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการก่ออาชญากรรมนั้น โดยปรากฏลักษณะสำคัญของอาชญากรรมลูกผสม เมื่อพิจารณาในมิติด้านต่าง ๆ ได้แก่

1. ด้านตัวผู้กระทำความผิดหรืออาชญากร (criminal) จะมีลักษณะรวมตัวกันเป็นกลุ่มหรือเครือข่ายในการก่ออาชญากรรมมากขึ้น จากเดิมเป็นอาชญากรรมองค์กรหรือองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ สามารถก่ออาชญากรรมใหญ่ ๆ ที่ส่งผลกระทบในวงกว้าง ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการก่อเหตุ เช่น การก่อการร้าย อาชญากรรมทางชีวภาพ อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ อาชญากรรมไซเบอร์ อาชญากรรมสิ่งแวดล้อม เป็นต้น นอกจากนี้การติดตามตัวผู้กระทำความผิดหรืออาชญากรมาลงโทษนั้นจะทำได้ยากมากขึ้น

2. ด้านพฤติกรรม (behavior) โดยปกติแล้วโอกาสของการก่อเหตุขึ้นอยู่กับเป้าหมายหรือผู้เสียหายและช่องทางในการก่อเหตุ จากเดิมที่การก่ออาชญากรรมจะมีจำนวนความถี่ที่น้อย แต่เมื่อมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและปัจจัยอื่น ๆ มีมากขึ้น ทำให้ผู้กระทำความผิดหรืออาชญากรสามารถเพิ่มความรู้ ความเชี่ยวชาญ และเข้าถึงช่องทางในการกระทำความผิดได้ง่ายและหลากหลาย ทำให้พฤติกรรมของผู้กระทำความผิดหรืออาชญากรเปลี่ยนไป ก่อเหตุได้ง่าย บ่อยครั้ง รุนแรง และขยายผลไปสร้างการเลียนแบบให้อาชญากรคนอื่น ๆ ได้ง่ายขึ้นตามไปด้วย

3. ด้านกระบวนการในการก่อเหตุ (process) ซึ่งรูปแบบเดิมนั้น มีความเป็นไปได้ที่จะมีความสัมพันธ์กับโอกาส (opportunity) ที่หมายถึง ช่วงเวลา (time) และสถานที่ (place) ที่เหมาะสมที่ผู้กระทำความผิดหรืออาชญากรมีความสามารถจะลงมือกระทำความผิดหรือก่ออาชญากรรม แต่อาชญากรรมลูกผสมมีแนวโน้มการก่อเหตุได้ทุกช่วงเวลา เวลาใดก็ได้ และยังสามารถเข้าถึงสถานที่ต่างได้โดยง่าย ไม่จำกัดสถานที่ และไม่มี ความจำเป็นอีกต่อไปที่จะก่อเหตุด้วยการเผชิญหน้า โดยสามารถสั่งการให้ก่อเหตุจากที่อื่นได้

4. ด้านเป้าหมาย (target) หรือผู้เสียหาย (victim) การก่ออาชญากรรมลูกผสมอาจจะเป็นการก่ออาชญากรรมที่มีผู้เสียหายหรือไม่มีผู้เสียหายก็ได้ โดยการเลือกเป้าหมายหรือผู้เสียหายในปัจจุบันนั้น ผู้กระทำความผิดหรืออาชญากรจะมีวิธีการที่สามารถเข้าถึงเป้าหมายหรือผู้เสียหายได้หลากหลายวิธี เป้าหมายจะระวางตัวได้ยาก เป้าหมายมีลักษณะที่เป็นอะไรก็ได้ ไม่ว่าจะเป็นขนาดใหญ่หรือขนาดเล็ก เป็นสถานที่เป็นความลับหรือมีการรักษาความปลอดภัยอย่างเข้มแข็งก็สามารถก่อเหตุได้ เป้าหมายหรือผู้เสียหายอาจจะเป็นบุคคลหรือเป็น

กลุ่มบุคคลก็ได้ โดยผู้กระทำความผิดหรืออาชญากรจะเลือกเป้าหมายที่เหมาะสมกับประเภทของการก่อเหตุ และสามารถตามติดได้จากกิจวัตรประจำวันของผู้เสียหายได้ง่าย ทำให้สามารถวางแผนเพื่อก่อเหตุล่วงหน้าได้

5. ด้านผลที่ได้รับ (goal) จะเกิดขึ้นอยู่กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้กระทำความผิดหรืออาชญากร เป้าหมายหรือผู้เสียหาย และสังคม ประการแรก ผู้กระทำความผิดหรืออาชญากรจะเป็นผู้ที่ได้รับผลประโยชน์มากที่สุด คำนวณค่ามากที่สุดในการก่อเหตุต่อครั้ง และระดับความผิดพลาดในการก่อเหตุต่ำเมื่อเทียบกับเมื่อก่อนที่เป็นอาชญากรรมรูปแบบเดิม ประการที่สอง เป้าหมายหรือผู้เสียหายจะเป็นผู้ได้รับความเสียหายมากที่สุด คือ เสียทรัพย์สิน เสียชีวิต เสียสุขภาพจิต เสียเวลา ประการที่สาม สังคมส่วนรวมจะได้รับผลกระทบคือ ความหวาดกลัวสะท้อนขวัญ ความวิตกกังวล ทำลายความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม รวมทั้งเสียบุคลากรและงบประมาณจำนวนมากในการปราบปรามและป้องกันแก้ไข

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าปัญหาอาชญากรรมลูกผสมสามารถพัฒนาตนเองได้จากการที่มีพัฒนาการของความรู้บูรณาการเป็นระบบ (system integration) ของสังคมสมัยใหม่ ทำให้มีความทันสมัย ล้ำหน้ากว่าและสร้างเป็นนวัตกรรมใหม่ขึ้นมาอีกชั้น เป็นการแสดงให้เห็นถึงลักษณะที่เป็นพลวัต (dynamics) ของการก่ออาชญากรรมยุคใหม่ มีความเคลื่อนไหว ไม่หยุดนิ่งและมีวิวัฒนาการ แทรกตัวเข้ามาอยู่ใกล้ชิดกับการใช้ชีวิตประจำวันมากขึ้น เป็นเงาติดตามตัว พร้อมทั้งจะสร้างความเสียหายด้วยวิธีการหรือช่องทางใดช่องทางหนึ่ง ทำให้คนตกเป็นผู้เสียหายโดยที่ไม่ทันจะได้ระวังตัว มีแนวโน้มของการขยายตัวเพิ่มขึ้น สร้างและสะสมพลังอำนาจของการก่ออาชญากรรมให้กลายเป็นปัญหาใหญ่ที่จะสร้างความพลิกผันเกิดเป็นความหวาดกลัวให้กับประชาชน และความมั่นคงของประเทศต่อไปในอนาคต

สำหรับข้อเสนอแนะจากการศึกษาปัญหาอาชญากรรมลูกผสมที่เป็นปัญหาของสังคมไทยนั้น เมื่อปรากฏให้เห็นถึงสภาพปัญหาที่มีความหลากหลาย และความสลับซับซ้อนของสาเหตุ ส่งผลให้แนวทางในการปราบปราม ป้องกัน และแก้ไขอาชญากรรมในลักษณะเดิมเพียงแบบเดียวอาจจะไม่สามารถนำมาใช้ได้ทั้งหมด ประกอบกับประเด็นข้อสงสัยเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมลูกผสมมีความเป็นสหวิทยาการ (multidisciplinary) และข้ามเขตแดนของศาสตร์ (transdisciplinary) สูงพอสมควร การทบทวนวรรณกรรมหรือการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยอาศัยองค์ความรู้เดิมที่ค้นพบและบันทึกเอาไว้เป็นลายลักษณ์อักษร แต่ในบางเรื่องอาจจะเป็นอดีตหรือไม่ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน ดังนั้นการนำปัจจัยที่ได้จากการสังเคราะห์ไปศึกษาวิจัยในเชิงลึก โดยใช้วิธีวิทยาการวิจัยที่หลากหลายร่วมกัน จะช่วยหาคำตอบในประเด็นข้อสงสัยดังกล่าวได้อย่างครอบคลุม ลุ่มลึก และชัดเจน ซึ่งจะทำให้เกิดความเข้าใจในปัญหาอาชญากรรมลูกผสมมากยิ่งขึ้น นำไปสู่การตีความ และวิเคราะห์เป็นปัจจัยที่เป็นข้อบ่งชี้ลักษณะอาชญากรรมลูกผสม (indicative factors of hybrid crime) ที่ใช้ในการจำแนกและอธิบายความสัมพันธ์และ/หรือหลักฐานในการยอมรับว่าเป็นอาชญากรรมลูกผสมในสังคมไทย เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาค้นคว้านวัตกรรม วิเคราะห์ และคาดการณ์เหตุการณ์หรือแนวโน้มในอนาคตสำหรับกำหนดแนวนโยบายในการป้องกันและแก้ไขอาชญากรรมลูกผสมในประเทศไทยได้ต่อไป

References

- Barkan, Steven E., and George J. Bryjak. 2004. **Fundamentals of Criminal Justice**. Boston, MA: Allyn and Bacon.
- Borgmann, Albert. 1984. **Technology and the Character of Contemporary Life: A Philosophical Inquiry**. Chicago: The University of Chicago Press.
- Caldwell, Robert Graham. 1965. **Criminology**. 2nd ed. New York, NY: The Ronald Press.
- Chaiwat Thirapan. 2016. "Thruessadi Rai Rabiap Kap Sun Wu." [Chaos Theory and Sun Wu]. Accessed May 29, 2020. <https://mgronline.com/daily/detail/9490000029733>. (in Thai)
- Chatchada Kumlungpat. 2020. "Phonlamueang Lok (Cosmopolitanism) Lae Panha Khong Latthi Chang Chat (Anti-patriotism) Baep Thai Thai." [Cosmopolitanism and Problems of Thai Style Anti-Patriotism]. Accessed July 27, 2020. <https://prachatai.com/journal/2020/01/85770>. (in Thai)
- Chatchai Srimueangkanchana. 2019. "Atyakam Kham Chat Kap Khwam Mankhong Khong Prathet Thai." [Transnational Crimes and the Security of Thailand]. Accessed October 16, 2020. https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=55062&filename=house2554. (in Thai)
- Chayanisa Ratsuttikul. 2019. "Prakotkan Phai Khukkhom Rupbaep Mai: Kan Kokan Rai Thang Chiwaphap (Bioterrorism)." [The Phenomenon of New Threats: Bioterrorism]. **Document Analysis of the Strategic Situation and Security** 62(11): 1. (in Thai)
- Chettha Puanghat. 2016. "Saphawa Samaimai Lae Khwam Siang: Mummong Thang Sangkhomwiththaya." [Modernity and Risks: A Sociological Perspective]. **Journal of Humanities and Social Sciences** 12(1): 10-38. (in Thai)
- , 2008. "Thruessadi Sangkhom Lae Kan Tham Khwam Khaochai Saphawa Samaimai Khong Anthony Giddens." [Sociological Theory and Understanding Anthony Giddens' Modernity]. **Romphruek Journal** 26(1): 2-41. (in Thai)
- Department of Special Investigation. 2020. "DSI Tang Sun Pongkan Prappam Atyakam Phiset Nai Sathanakan Kan Phrae Chuea Rabat Khong Roktitchuea Virus Corona 2019 (Sun DSI COVID-19)." [DSI Establishes a Special Crime Prevention Center in Coronavirus 2019 Situation (DSI COVID-19 Center)]. Accessed September 20, 2020. <https://www.dsi.go.th/en/Detail/78bab3ab06a211403b73fdbcb9984e5b2>. (in Thai)

- García-Canclini, Néstor. 2001. "Hybridity." In **International Encyclopedia of the Social and Behavioral Sciences**, edited by Neil J. Smelser and Paul B. Baltes, 7095-7098. Oxford: Pergamon. Accessed January 11, 2020. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/B0080430767008901>.
- Giddens, Anthony. 1993. **New Rules of Sociological Method: A Positive Critique of Interpretive Sociologists**. 2nd ed. Stanford, CA: Stanford University Press.
- Habermas, Jürgen. 1971. **Toward a Rational Society**. Translated by Jeremy J. Shapiro. Boston, MA: Beacon Press.
- Hoffman, Frank G. 2009. "Hybrid Warfare and Challenges." **Joint Force Quarterly** 52(January): 34-39.
- Kanchana Kaewthep, Kittu Gunpai, and Parichart Sthapitanon Sarobon. 2000. **Mong Sue Mai Mong Sangkhom Mai**. [Looking at the New Media, Looking at the New Society]. Bangkok: Edison Press Products. (in Thai)
- Kochakorn Vichayapai Bunnag. 2013. "Kan Kamnot Khwam Rapphit Thang Aya Samrap Atyakam Thi Koet Chak Khwam Kliatchang." [Establishing Criminal Liability for Hate Crimes]. Accessed March 30, 2020. <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/43392>. (in Thai)
- Kusuma Kuyai. 2013. "Naeokhit Phuen Thi Satharana." [The Concept of Public Space]. Accessed June 2, 2020. <http://kusumakooyai.blogspot.com/2013/05/blog-post.html>. (in Thai)
- Lauck, Tom. 2019. "Hybrid Marketing 101: What Every Marketer Needs to Know." Accessed January 15, 2020. <https://www.hivemindinc.com/insights/hybrid-marketing-101-every-marketer-needs-know>.
- Matana Wiboonyasake. 2019. "Web Muet Khue Arai Kan Nae?" [What Exactly is Dark Web?]. Accessed February 17, 2020. <https://www.aware.co.th/เว็บไซต์มืด>. (in Thai)
- McCuen, John J. 2008. "Hybrid Wars." **Military Review** (March-April): 107-113.
- McLaughlin, Eugene, John Muncie, and Gordon Hughes, eds. 2003. **Criminological Perspective: Essential Readings**. 2nd ed. London: SAGE.
- Niwat Soimalee. 2013. "Kansueksa Chut Siang Kan Koet Ubattihet Phainai Phuenthi Tumbon Bot Amphoe Phimai Changwat Nakhon Ratchasima." [A Study of Hazardous Locations of Traffic Accidents in Bot Sub-District, Phimai District, Nakhon Ratchasima Province]. Master's thesis, School of Civil Engineering, Institute of Engineering, Suranaree University of Technology. Accessed March 18, 2020. <http://trsl.thairoads.org/FileUpload/1661/170802001661.pdf>. (in Thai)
- Pavika Sriratanaban. 2018. **"Ban" Sutthai Khong Chiwit: Mum Mong Choeng Sangkhomwitthaya To Kan Boriban Khunnaphap Chiwit Raya Sutthai**. [The Last "Home" of Life: A Sociological

- Perspective on Nurturing Quality of the End of Life]. 3rd ed. Bangkok: Deantula Publishing. (in Thai)
- Sadudee Wongkiatkachorn. 2016. "Khwaam Mankhong Cyber." [Cyber Security]. Accessed July 13, 2020. <https://www.posttoday.com/aec/column/452210>. (in Thai)
- Settapon Malisuwan. 2015. "Atyakam Cyber (Cyber Crime) Phai Khukham Khong Setthakit Rupbaep Mai." [Cyber Crime: New Threat on the Economy]. Accessed July 5, 2020. <https://www.beartai.com/article/beartai-ict/66607>. (in Thai)
- Sucdeep Karnasuta. 2010. "Hybrid Nai Choeng Watthanatham." [Hybrid in the Cultural Sphere]. Accessed January 16, 2020. <http://sucdeeppost.blogspot.com/2010/01/hybrid.html>. (in Thai)
- Sudsanguan Suthisorn. 2004. **Atya Witthaya**. [Criminology]. 2nd ed. Bangkok: Thammasat University Press. (in Thai)
- Sumonthip Jitsawang. [2019]. "Ekkasan Khamson Wicha "2403313 Atya Witthaya (Criminology)." [Handout for "2403313 Criminology" Course]. Accessed January 30, 2020. https://drive.google.com/file/d/1V9A2a5ulbJIXnl03qD_vgzMR9pDEW3yh/view. (in Thai)
- Sutherland, Edwin Hardin, and Donald R. Cressey. 1974. **Criminology**. Philadelphia, PA: Lippincott.
- Thailand. Office of the National Economic and Social Development Council. 2018. "Yutthasat Chat Pho So 2561-2580 ." [National Strategy for B.E. 2018-2037]. Accessed January 22, 2020. https://www.nesdc.go.th/download/document/SAC/NS_SumPlanOct2018.pdf. (in Thai)
- Thaweeyot Sriket. 2014. "Phuboriphok Kap Panha Kan Sue Sinkha Phan Khruetakhai Online." [Consumers and Problems of Online Shopping]. Accessed May 19, 2020. https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/elaw_parcy/ewt_dl_link.php?nid=1803. (in Thai)
- Unisa Lerttomornsakul, and Annop Chubamrung. 2018. **Atyakam Lae Atya Witthaya**. [Crime and Criminology]. 2nd ed. Bangkok: Chulalongkorn University Printing House. (in Thai)
- Urry, John. 2000. **Sociology beyond Societies: Mobilities for the Twenty-First Century**. London: Routledge.
- Weston, Paul B., and Kenneth M. Wells. 1971. **Criminal Evidence for Police**. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Winner, Langdon. 1977. **Autonomous Technology: Technics-out-of-Control as a Theme in Political Thought**. Cambridge, MA: The MIT Press.

World Health Organization. 2020. "Coronavirus Disease (COVID-19): Questions and Answers."
Accessed June 12, 2020. <https://www.who.int/thailand/emergencies/novel-coronavirus-2019/q-a-on-covid-19>.